

mediawijzer.net

Iene Miene Media

2017

Mediagebruik door kinderen van 0 t/m 6 jaar

Colofon

Iene Miene Media 2017 door Mediawijzer.net

Iene Miene Media is een jaarlijks onderzoek van Mediawijzer.net naar het mediagebruik van jonge kinderen.

Realisatie

- The Choice Marktonderzoek & Advies - dataverzameling, samenstelling en redactie
- Mediawijzer.net - opdrachtgever
- Krista Okma (Okma op Maat) - samenstelling en coördinatie
- Henk Boeke (Bureau Jeugd & Media) – eindredactie

Mediawijzer.net

e-mail: info@mediawijzer.net

website: www.mediawijzer.net en www.mediawijsheid.nl

Copyright © 2017 Mediawijzer.net

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting en aanbevelingen	4
1.1	Samenvatting	5
1.2	Verder met de resultaten/ aanbevelingen	10
2.	Onderzoeksopzet	12
2.1	Onderzoeksverantwoording	13
2.2	Weging	14
3.	Uitgebreide resultaten	15
3.1	Bezit en gebruik	16
3.2	Mediavaardigheden	28
3.3	Opvattingen en opvoeden	29
3.3	Mediagebruik	41
3.3	Mediavaardigheid ouders	42
4.	Clusters	43
4.1	Clusters	44
4.2	Herkomst	48

1 • Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Dit onderzoek geeft de huidige stand van zaken over het media-gebruik van kleine kinderen (0-6) en de manier waarop ouders daarmee omgaan.

Beschikbare apparaten

Bijna alle gezinnen met kleine kinderen hebben een mobieltje of een smartphone (99%), een laptop of een desktop PC (97%) en een televisie (96%). Meestal is er ook een tablet (85%).

De populairste media

Gewone (voorlees)boekjes worden nog steeds het meest gebruikt: in 85% van de gezinnen met kleine kinderen wordt vaak gelezen. Daarna volgen: de televisie (82%) en de tablet (64%).

In 15% van de gezinnen worden geen boekjes gelezen. Dat is veel! Het gaat vooral om laag opgeleide ouders (21% van hen leest zelden/nooit voor, in plaats van 9% van de hoog opgeleide ouders). Dit is vergelijkbaar met 2016, toen in 13% van de gezinnen niet werd gelezen, waarbij dit voor 23% van de laagopgeleiden gold.

Beginnen met media

De allerkleinsten (0 t/m 2 jaar) krijgen – nog steeds – het eerst te maken met boekjes (82%) en de televisie (80%). Daarnaast zijn de tablet en de smartphone sterk in opkomst: inmiddels krijgt de helft (50%) van de 0- t/m 2-jarigen daar al mee te maken.

Kinderen van hoogopgeleide ouders komen eerder in aanraking met boekjes (gemiddeld: bij 1,9 jaar) dan kinderen van laagopgeleide ouders (gemiddeld: bij 3,0 jaar). Hetzelfde geldt voor beginnen met tv-kijken (gemiddeld: bij 2,3 jaar respectievelijk 2,7 jaar).

Mediagebruik - tijdsbesteding

Voor kinderen van 0 t/m 6 jaar is 'kijken' het belangrijkste: gemiddeld 1 uur per dag tv, en 40 minuten filmpjes via YouTube. Interactieve media en boekjes nemen ongeveer een half uur per dag in beslag.

Er kan enige overlap voorkomen bij de opgegeven tijd voor de verschillende media (bijvoorbeeld tussen Netflix/YouTube-filmpjes en tablets of smartphones). Bij elkaar opgeteld komt de gemiddelde schermtijd per dag uit op ruim 2 uur voor alle 0 t/m 6-jarigen en op 3 uur voor 5 en 6-jarigen.

Kinderen van hoogopgeleide ouders komen eerder (jonger) met verschillende media in aanraking dan kinderen van laag opgeleide ouders, maar besteden er minder tijd aan.

"Ik vind het zo ongelofelijk dat een telefoon zo'n onweerstaanbare aantrekkingskracht heeft op kinderen. Ik probeer dit duidelijk af te bakenen."

Media in de slaapkamer

In de slaapkamer van kleine kinderen vind je vooral papieren media: boekjes (81%), tijdschriften en strips (41%). Als er al media-apparaten staan, dan zijn dat vooral kindercomputers/kindertablets (25%). Ruim 1 op de 10 kinderen (13%) heeft een televisie op de kamer.

In gezinnen met laag opgeleide ouders staan meer media-apparaten op de slaapkamer (zoals tablet, spelcomputer en tv) dan bij hoger opgeleide ouders.

Samenvatting

Waar worden media het meest gebruikt?

Media-apparaten staan vooral in de huiskamer. Met name: tv (95%), tablet (93%), en laptop/desktop PC (93%). Vanzelfsprekend wordt daar dus ook het meest gekeken naar Netflix, YouTube, DVD's en Blu-ray's (allemaal 92%).

Buitenshuis worden natuurlijk vooral mobiele telefoons en smartphones gebruikt (20%). Daarna, in aflopende volgorde: boekjes (17%), muziekspelers (16%), tijdschriften, strips en kindercomputers/kindertablets (15%), connected speelgoed (14%) en gewone tablets (13%).

Wanneer worden media het meest gebruikt?

Verreweg het meeste mediagebruik vindt plaats rond het avondeten. Vooral erna (57%) maar ook wel ervoor (39%). Bijna 1 op de 5 ouders (17%) laat hun kinderen ook vlak voor bedtijd nog media gebruiken.

"Mijn kinderen gebruiken media zelfs om te onderhandelen: ik eet mijn bordje leeg als ik dat filmpje nog een keer mag bekijken."

Media-activiteiten

Wat dóen kleine kinderen met media? Dit is de huidige top-3:

1. boekjes lezen (87%)
2. filmpjes kijken, bijvoorbeeld via YouTube (79%)
3. educatieve spelletjes spelen (60%)

In 2016 bestond de top drie uit dezelfde activiteiten, met een andere volgorde: filmpjes kijken (75%), boekjes lezen (56%), educatieve spelletjes spelen (49%).

Alleen of met anderen

Met wie worden media gebruikt? Voor de top-3 van media-activiteiten geldt:

1. boekjes worden meestal gelezen met de moeder (56%). Vaders doen dit een stuk minder (16%)
2. filmpjes worden vaak zonder begeleiding bekeken (30%). Daarna volgen de moeder (24%) en de vader (15%)
3. educatieve spelletjes worden vooral met moeder (26%) of alleen (22%) gespeeld, en veel minder met vader (9%).

Jonge kinderen gebruiken media ook wel eens met broertjes en zusjes (samen filmpjes kijken met 9% het meest). Met vriendjes en vriendinnetjes gebruiken ze (nog) nauwelijks media.

Een derde (30%) van de kinderen tussen 0 en 6 kijkt meestal alleen naar filmpjes op YouTube.

Kinder-apps

Op de meeste tablets staan maar weinig kinder-apps. Bij de meeste ouders (58%) maar 3 of minder.

"Het kan best lastig zijn om leuke apps te vinden voor mijn dochter. Gelukkig hoor ik via via wel eens een goede tip, dan download ik de app en bekijk ik hem eerst zelf voordat zij er mee mag spelen."

Samenvatting

Wat kunnen kleine kinderen wel en niet?

Wat kleine kinderen wel en niet kunnen varieert enorm; zowel per kind als per vaardigheid (zoals swipen, zelf een filmpje op YouTube starten, of de weg vinden in een app). Het is dus zeker niet zo dat elke baby kan swipen of tappen om een touchscreen te bedienen. Toch kan meer dan de helft van de 0 tot 6-jarigen (56%) en een derde van de 0 tot 2-jarigen (32%) dat wel.

Sommige ouders overschatten de mate waarin kinderen begrijpen wat er op een scherm te zien is. Bijna een derde van de ouders (29%) zegt dat hun kinderen snappen dat filmpjes op tv en internet niet altijd echt zijn. Dat lijkt een overschatting van de mogelijkheden. Volgens de literatuur hebben kleuters (4-6 jaar) moeite om de onechtheid van filmpjes te herkennen; in hun beleving is alles realistisch en voorstelbaar. Voor baby's, dreumesen en peuters (0-4 jaar) geldt dit natuurlijk nog sterker.

“Op YouTube komen wel eens filmpjes voorbij met mensen die asociaal gedrag vertonen. Ik leg dan uit dat dit niet normaal is en klik het weg.”

Meningen over mediagebruik

We legden een groot aantal stellingen voor, variërend van 'Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind', tot 'Gewoon speelgoed is beter dan beeldschermmedia'.

Met deze stellingen was men het grotendeels eens.

De stelling die de minste bijval kreeg, was 'Media zijn handig om mijn kind mee in slaap te laten vallen' (10%). Het is weliswaar dus geen grote groep, maar het betekent toch dat 1 op de 10 ouders het handig vindt om media in te zetten om hun kind in slaap te laten vallen.

De meerderheid ziet voordelen van het gebruik van media, in totaal vindt 64% dat slim zijn met media onmisbaar is voor de toekomst van zijn / haar kind.

De helft (48%) ervaart een momentje rust als het kind bezig is met media. Ruim een derde (37%) van de ouders vindt media-apparaten handig als zoethoudertje. Het is wel zo dat vier van de tien ouders (40%) zich schuldig voelen wanneer ze hun kind voor het scherm zetten als momentje voor zichzelf. Een derde (34%) van de kinderen heeft moeite uit zichzelf te stoppen als hij of zij iets met media doet.

Observaties

De meeste ouders denken te weten waar hun kind mee bezig is, als het een beeldscherm-apparaat gebruikt (68%). Ook bevestigen de meeste ouders dat het scherm een grote aantrekkingskracht op hun kind heeft (57%). Een derde van de ouders (36%) vindt opvoeden bij mediagebruik wel eens lastig, en een kwart (26%) maakt zich wel eens zorgen over het mediagebruik van hun kind.

Pijnpunten

De top-5 van pijnpunten:

1. te lang bezig zijn met media
2. ongeschikte inhoud tegenkomen
3. verveling bij geen mediagebruik
4. eindeloos zeuren om media
5. via media in contact komen met kwaadwillenden

Samenvatting

mediawijzer.net

Lastige opvoedsituaties én hun oplossingen

De top-3 van lastige opvoedsituaties:

1. mijn kind wilde niet stoppen met media-gebruik
2. mijn kind zag iets ongeschikts
3. mijn kind wilde per se een apparaat hebben

En de bijbehorende top-3 van oplossingen:

1. ik heb mijn kind gecorrigeerd
2. we hebben erover gepraat
3. ik heb niet toegegeven; nee is nee

"Mijn kind raakt heftig gefrustreerd als ik vind dat ze lang genoeg naar YouTube-filmpjes heeft gekeken. Ik leg haar uit dat we niet zo lang naar filmpjes gaan kijken, laat haar even huilen en bied een alternatief aan."

Behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding

Bijna de helft van de ouders (45%) heeft behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van hun jonge kinderen. Maar laag opgeleide ouders zeggen het vaakst dat ze 'helemaal geen' behoefte hebben aan zulke handvatten (37%, tegenover 19% van de hoog opgeleide ouders).

Samen plezier beleven aan media

Qua 'samen plezier beleven' is het voor ouders het gemakkelijkst om een vast moment in te ruimen om samen een boekje te lezen (60% vindt dat makkelijk of zelfs heel erg makkelijk, 7% vindt het moeilijk). Het moeilijkst is het om ervoor te zorgen dat iedereen zich houdt aan de afspraken over beeldschermgebruik (11% vindt het moeilijk, 29% niet moeilijk, maar ook niet makkelijk en 42% vindt dat makkelijk of zelfs heel erg makkelijk).

Zorgen voor veiligheid en goede inhoud

Qua 'veiligheid' en 'goede inhoud' blijken ouders vooral moeite te hebben met het toepassen van technische hulpmiddelen. Een minderheid van de ouders vindt het makkelijk of heel makkelijk om parental controls (34%) of filters in te stellen (39%). Met ingrijpen en praten hebben ze het minste moeite (ingrijpen vindt 58% makkelijk of heel makkelijk en praten 55%).

"Mijn zoontje zag een filmpje van kindjes die boos werden en lelijk gingen doen, en deed dit vervolgens na. Ik heb gezegd dat ik dit niet accepteer, en als consequentie de tablet even bij hem weggehaald."

Het vinden van een goede balans

Het vinden van een goede balans blijkt het moeilijkst bij de tijdsbegrenzing: je kind laten stoppen als je vindt dat het nu wel lang genoeg is geweest (11%), en het maken van afspraken over schermtijd (9%). Daarna: ervoor zorgen dat je kind ook buiten speelt (7% van de ouders vindt dat moeilijk).

"De eerste dagen dat mijn zoon de tablet had wilde hij hem niet meer afstaan. Totdat wij hem hebben weggelegd en met hem hebben gepraat over dat hij ook nog ander speelgoed heeft. Nu gaat het al een stuk beter en is het niet continu meer tablet."

Samenvatting

mediawijzer.net

Prangende vragen rond opgroeien en mediagebruik

Ouders hebben vooral vragen over negatieve onderwerpen: online-veiligheid, begrenzen (vooral qua tijd), en ongeschikte inhoud. Met als belangrijkste vraag (bij 51% van de ouders) hoe je de online-veiligheid van je kind kunt garanderen. Pas daarna komen vragen over positieve onderwerpen, zoals: geschikte dingen vinden (45%) en hulp bieden (44%). De minst urgente vraag, die echter toch wel speelt bij ruim een kwart van de ouders (28%), is of je je kind al dan niet een eigen mobiele telefoon moet geven.

Ook in 2016 was de belangrijkste vraag hoe je de online-veiligheid van je kind kunt garanderen (50%) en de minst belangrijke of het goed is dat het kind een eigen mobiele telefoon heeft (24%).

Verschillen per opleidingsniveau:

- vooral hoger opgeleide ouders vragen zich af hoe ze het beeldschermgebruik het beste in de hand kunnen houden (49% van de hoger opgeleiden vraagt zich dit wel eens of sterk af, tegenover 42% van de laag opgeleiden);
- laag opgeleide ouders maken zich minder zorgen om gezondheidsrisico's bij beeldschermgebruik dan hoger opgeleide ouders (32% helemaal niet, versus 19% van de hoger opgeleiden);
- laag opgeleide ouders maken zich minder druk over de vraag waar ze goede informatie kunnen vinden – over websites, apps en spelletjes – dan hoger opgeleide ouders (30% helemaal niet, versus 20% van de hoger opgeleiden).

"Mijn kindje kijkt veel tekenfilms op de tv in de huiskamer. Soms wil ik iets anders kijken op tv, bijvoorbeeld naar voetbalwedstrijd. Die kijk ik dan in de slaapkamer."

Contact zoeken over opgroeien en mediagebruik

Als ouders vragen hebben over het mediagebruik van hun kinderen gaan ze eerst te rade bij familieleden van hun eigen generatie, zoals broers of zussen (39%). Vervolgens bij vrienden en kennissen (36%). En daarna bij ouders of schoonouders (34%).

Informatieve websites – zoals Mediaopvoeding.nl – eindigen in de middenmoot, evenals contacten op sociale media (respectievelijk 25% en 20%).

Niet iedereen vraagt om hulp: bijna de helft van de ouders (42%) heeft zelden of nooit contact met anderen over het mediagebruik van hun kinderen. Bij ouders met kinderen van 0 t/m 2 jaar is dit zelfs meer dan de helft (52%).

Ouderlijk mediagebruik (buiten werktijd)

Hoe vaak gebruiken ouders zélf media (buiten werktijd)? Het resultaat:

- ruim 1½ uur per dag tv
- ruim 1 uur per dag mobieltje/smartphone
- ruim 1 uur per laptop of PC.

Aangezien dit buiten werktijd is, is de kans groot dat dit gebruik van media in het bijzijn van kinderen gebeurt.

Kennis en vaardigheden van de ouders zelf

De meeste ouders (90%) zeggen redelijk tot goed overweg te kunnen met media.

Verder met de resultaten

mediawijzer.net

De onderzoeksresultaten laten een aantal opvallende cijfers zien. Eenderde van de ouders (36%) vindt opvoeden bij mediagebruik wel eens lastig en een kwart (26%) maakt zich wel eens zorgen over het mediagebruik van hun kind. Bijna de helft (45%) heeft behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding. De cijfers laten ook zien bij welke specifieke dingen ouders mogelijk meer ondersteuning nodig hebben; en om welke specifieke doelgroep(en) het dan gaat.

Op basis hiervan is het belangrijk dat aanbieders en (praktijk)professionals aandacht hebben voor:

Begeleiden van het bezig zijn met schermen

Maar liefst 1 op de 3 ouders weet niet waar zijn of haar kind op een scherm mee bezig is. 30% van de kinderen kijkt alleen naar filmpjes op YouTube. En 48% van de ouders ervaart een momentje rust wanneer hun kind bezig is met media (waaruit af te leiden valt dat ze dan niet meekijken).

Ook lijken ouders te overschatten in hoeverre hun kind begrijpt wat er op een scherm te zien is: bijna een derde van de ouders (29%) zegt dat hun kinderen snappen dat filmpjes op tv en internet niet altijd echt zijn. Dat lijkt een overschatting van de mogelijkheden. Volgens de literatuur hebben kleuters (4-6 jaar) moeite om de onechtheid van filmpjes te herkennen; in hun beleving is alles realistisch en voorstelbaar. Voor baby's, dreumesen en peuters (0-4 jaar) geldt dit natuurlijk nog sterker. Het is belangrijk dat ouders regelmatig meekijken met wat hun kind op een scherm doet, ervoor zorgen dat hun kind dingen te zien krijgt die passen bij het ontwikkelings- en begripsniveau van hun kind en uitleg geven.

Het kiezen van geschikte apps

Er zijn ontzettend veel leuke, leerzame en creatieve apps voor jonge kinderen te vinden. Ondertussen staan er gemiddeld maar drie kinderapps op de tablet of telefoon tegenover tot wel 41 apps voor volwassenen. Ouders kunnen begeleiding gebruiken bij het vinden en kiezen van geschikte apps. Ook is het belangrijk dat ouders zich bewust zijn van waar hun kind op het device allemaal toegang toe heeft: hun kind kan ook klikken op een van de vele geïnstalleerde apps voor volwassenen.

Voorlezen (vooral bij laagopgeleide ouders)

In 85% procent van de gezinnen met kleine kinderen wordt geregeld tot vaak gelezen. Tegelijkertijd wordt in 15% van de gezinnen geen boekjes gelezen. Dat is veel. Het lijkt hier vooral te gaan om laag opgeleide ouders: hier leest 21% zelden of nooit voor. Ook komen hun kinderen pas later in aanraking met boekjes (gemiddeld 3 jaar tegenover 1,9 jaar bij hoogopgeleide ouders). Moeders blijken veel meer voor te lezen dan vaders.

Verder met de resultaten

mediawijzer.net

Mediagebruik rondom het avondeten en het naar bed gaan

Relatief veel kinderen gebruiken media voor en vooral ook na het avondeten. Ook vindt 1 op de 5 ouders het moeilijk om grenzen aan mediagebruik te stellen rondom bedtijd. Tegelijkertijd weten we dat het belangrijk is voor jonge kinderen om de dag rustig af te bouwen en vlak voor het slapen gaan geen media meer te gebruiken. Dit geldt dan in het bijzonder voor het gebruik van kleinere schermen (de tablet of telefoon) vanwege het blauwe licht en de verstoring van de melatonine huishouding. Maar ook van televisie kijken vlak voor het slapen gaan kunnen kinderen overprikkeld raken. Uiteraard is samen een boekje lezen voor het slapen gaan juist aan te bevelen.

Een televisie op de slaapkamer

Ruim een op de tien kinderen van 0-6 jaar heeft al een eigen televisie op de kamer. Met een eigen televisie op de kamer wordt het moeilijker om grip te houden op wat kinderen zien en hoeveel en wanneer ze kijken. Beter van niet dus. Wanneer er in het gezin behoefte is aan meer dan één televisie kan een alternatief zijn dat kinderen tv kijken op de slaapkamer van hun ouders.

Parental controls

Jonge kinderen zijn nog niet zelfsturend in hun mediagebruik. Naast meekijken en een goede begeleiding door ouders, kunnen filters en parental controls helpen bij veilig mediagebruik. Veel ouders hebben nog moeite met het installeren en gebruiken van parental controls. Het is belangrijk dat zij (online en offline) gewezen worden op de mogelijkheden.

Aandacht voor laagopgeleide ouders

Laagopgeleide ouders laten op verschillende facetten van mediaopvoeding en gebruik een ander patroon zien dan midden tot hoog opgeleide ouders. Laagopgeleide ouders lezen relatief weinig voor en hun kinderen komen pas later in aanraking met boekjes. Hier ligt mogelijk nog een rol voor de bibliotheken. De kinderen hebben relatief vaker een eigen scherm op hun slaapkamer. Zij maken zich minder zorgen over gezondheidsrisico's of het beperken van het mediagebruik. En maken zich minder druk over de vraag waar ze goede informatie kunnen vinden – over websites, apps en spelletjes. Ondertussen besteden laag opgeleide ouders meer tijd aan beeldschermmedia dan hoger opgeleide ouders en geven ze hiermee een ander voorbeeld. Informatie over mediaopvoeding bereikt mogelijk een bredere doelgroep wanneer deze wordt verspreid via plekken waar ouders al komen (zoals de JGZ en GGD) of offline media (zoals de Groeigids).

Aandacht voor de vindbaarheid van online informatie

Op dit moment maakt 20% van de ouders gebruik van informatieve websites of sociale media bij vragen over mediaopvoeding. Liever gaan ze ten rade bij vrienden of familieleden (34-39%) en dat is natuurlijk goed. Tegelijkertijd weten we uit eerder (praktijk)onderzoek dat ouders wel gebruik willen maken van professionele (online) informatie, maar deze vaak niet weten te vinden en onvoldoende bekend zijn met belangrijke websites, zoals bijvoorbeeld *Mediaopvoeding.nl*

mediawijzer.net

02.

Onderzoeksopzet

Onderzoeksverantwoording

Opzet en uitvoering

mediawijzer.net

Achtergrond

Het 'Iene Miene Mediaonderzoek' heeft als belangrijkste doel om te meten hoe kinderen binnen huishoudens omgaan met, en gebruik maken van verschillende media(devices) en hoe hun ouders hen hierbij begeleiden. De resultaten worden gebruikt voor verschillende publicatiedoeleinden, om kennis te delen en de mediawijsheid van kinderen én de ouders te bevorderen.

Probleemstelling

Hoe gaan gezinnen met jonge kinderen (0-6 jaar) om met het gebruik en gedrag van hun kinderen in relatie tot media, in hoeverre is er sprake van een (beeldscherm)media-opvoeding en welke trendmatige ontwikkelingen zijn er te onderkennen door de jaren heen?

Doelstellingen

- inventariseren van alle media devices binnen de huishoudens van jonge gezinnen
- vaststellen van het mediagebruik en -vaardigheden van de kinderen en ouders
- inzicht geven in verschillende activiteiten die kinderen verrichten met media en met wie zij deze uitvoeren
- inzichtelijk maken van de perceptie van ouders in de kennis en omgang van media door hun kinderen
- vaststellen welke rol media hebben op het lerend vermogen en dagelijks leven van kinderen
- inzicht geven in de houding van ouders ten opzichte van het gebruik van media door en met kinderen in relatie tot opvoeding
- via welke instanties en op welke wijze laten ouders zich informeren over het opgroeien/de opvoeding van kinderen en het gebruik van (beeldscherm) media

- handreikingen doen welke doelgroepen behoefte hebben aan welke vorm van voorlichting en informatie over media in relatie tot (opvoeding van) kinderen

POPULATIE & STEEKPROEF

Ouders of verzorgers van 1 of meerdere kinderen tussen 0 tot en met 6 jaar. In de populatie betreft dit in totaal 1.250.000 personen verdeeld over ca. 958.000 huishoudens.

Dataverzamelmethode en periode

Het veldwerk heeft plaatsgevonden door middel van kwantitatief online onderzoek middels een online panel in de periode van 23 tot en met 28 februari 2017.

Respons

In totaal hebben (na schoning) n=1020 ouders van kinderen van 0 tot en met 6 jaar aan het onderzoek deelgenomen.

Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Bij 95% betrouwbaarheid en een N van 1020 is de maximale onnauwkeurigheid 3%. Een maximale onnauwkeurigheid van 3% houdt in dat indien in het onderzoek 50% aangeeft tevreden te zijn, het percentage in de volledige populatie dan varieert van 47% tot 53%.

Uitsplitsing naar opleidingsniveau van de ouders

De uitsplitsing naar opleidingsniveau is als volgt:

- Laag: geen, LBO, VBO, VMBO, MBO1, MAVO, 1e 3 jaar HAVO, VWO
- Midden: MBO, HAVO, VWO bovenbouw
- Hoog: HBO, WO

Onderzoeksverantwoording

Weging

mediawijzer.net

Weging

Om ongewenste verschillen tussen 'populatie' en de 'steekproef' te corrigeren, is er middels een spinnaker weging een correctiefactor berekend voor de verdeling naar leeftijd, opleiding en herkomst.

		Populatie Verdeling*	Steekproef verdeling	Weegfactor
Leeftijd	0 jaar	0,139	0,069	0,139
	1 jaar	0,136	0,129	0,136
	2 jaar	0,140	0,135	0,140
	3 jaar	0,143	0,133	0,143
	4 jaar	0,147	0,181	0,147
	5 jaar	0,147	0,172	0,147
	6 jaar	0,148	0,180	0,148
Opleiding	Laag	0,210	0,086	0,210
	Midden	0,479	0,405	0,479
	Hoog	0,311	0,509	0,311
Herkomst	Autochtoon	0,748	0,820	0,748
	Westerse allochtoon	0,103	0,052	0,103
	Niet-westerse allochtoon	0,149	0,128	0,149

*Data afkomstig uit Gouden Standaard 2016

mediawijzer.net

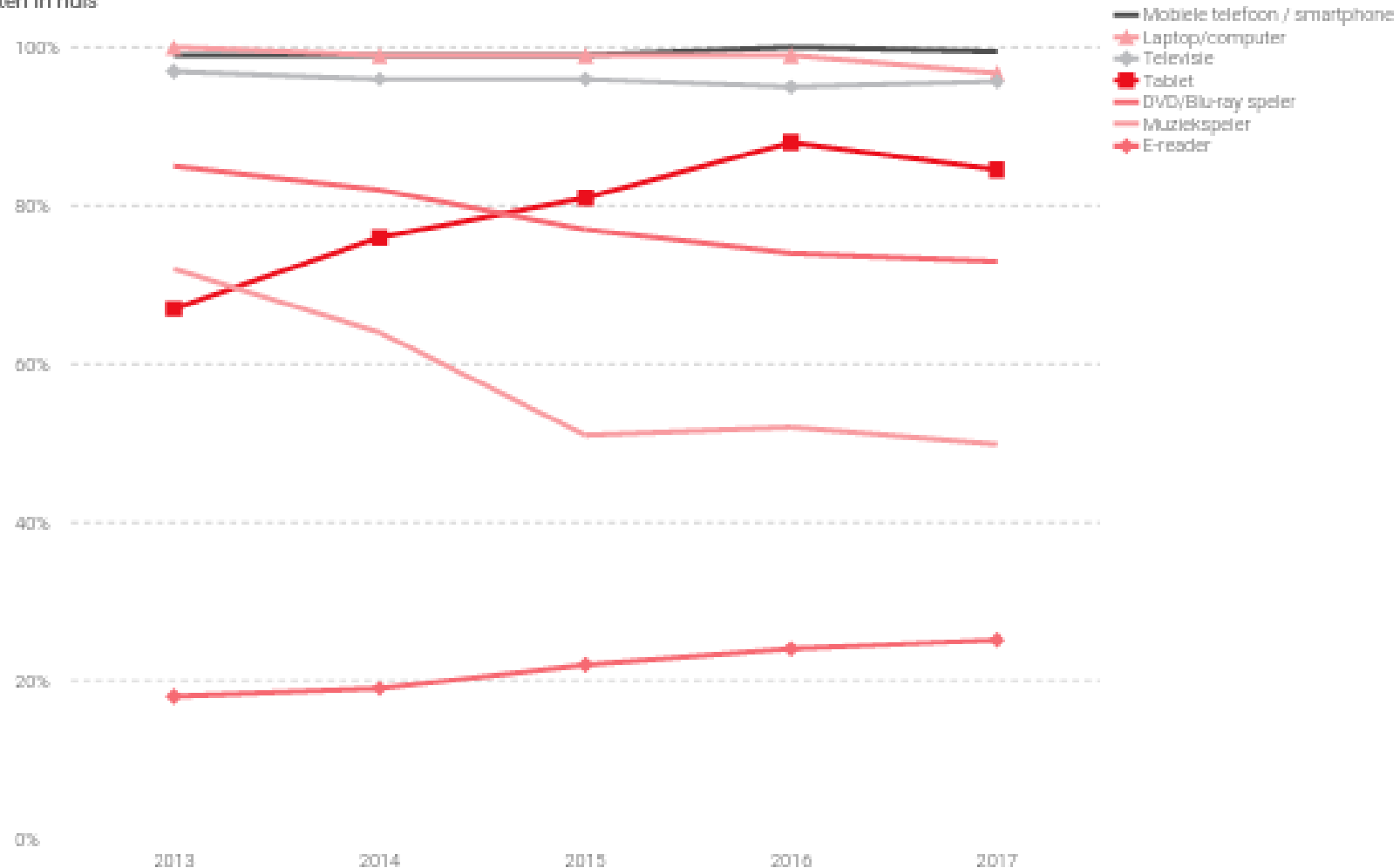
3

• Alle resultaten

Bezit en gebruik

Bezit van DVD- en muziekspelers is in de loop van de jaren afgenomen.

Apparaten in huis

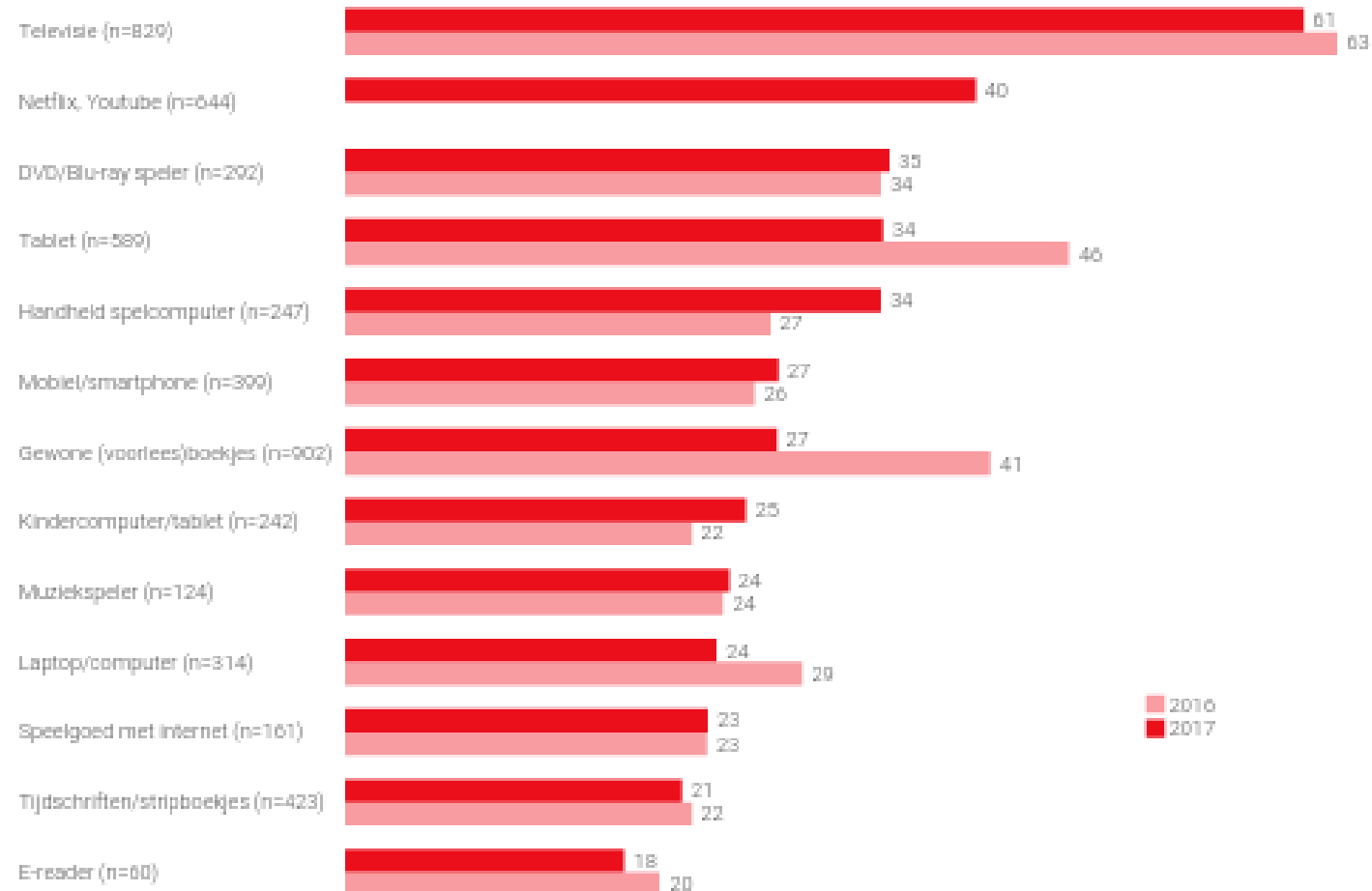

Vraag: Hoeveel van de volgende media-apparaten zijn er bij u in huis? NB. Het gaat om apparaten die regelmatig gebruikt worden.

Bezit en gebruik

De tijd die kinderen per dag besteden aan boekjes is gedaald; ook het gebruik van tablet lijkt te zijn gedaald (maar dat is mogelijk het gevolg van het nu apart uitvragen van Netflix en YouTube).

Gemiddelde tijdsbesteding per dag aan media
Tussen haakjes de n in 2017

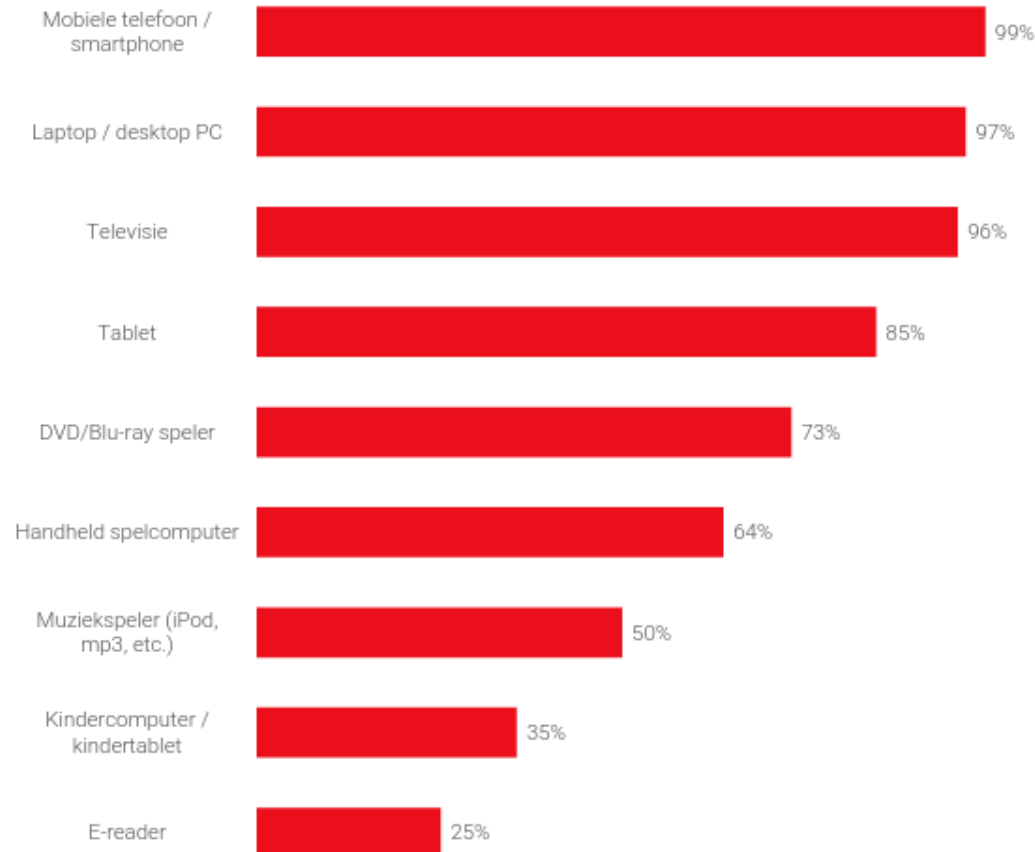

Vraag: Als uw kind gebruik maakt van de onderstaande media-apparaten en media, hoeveel minuten is uw kind dan gemiddeld per dag daarmee bezig?

Bezit en gebruik

In huishoudens met jonge kinderen zijn volop media-apparaten beschikbaar.

Media-apparaten in huis
n=1020

Vraag: Welke media-apparaten zijn er bij u in huis? (Alleen apparaten die regelmatig gebruikt worden.)

Vrijwel alle gezinnen met kinderen van 0 t/m 6 jaar hebben een mobiele telefoon of een smartphone (99%), een laptop of desktop PC (97%) en een televisie (96%). Meestal is er ook een tablet aanwezig (85%).

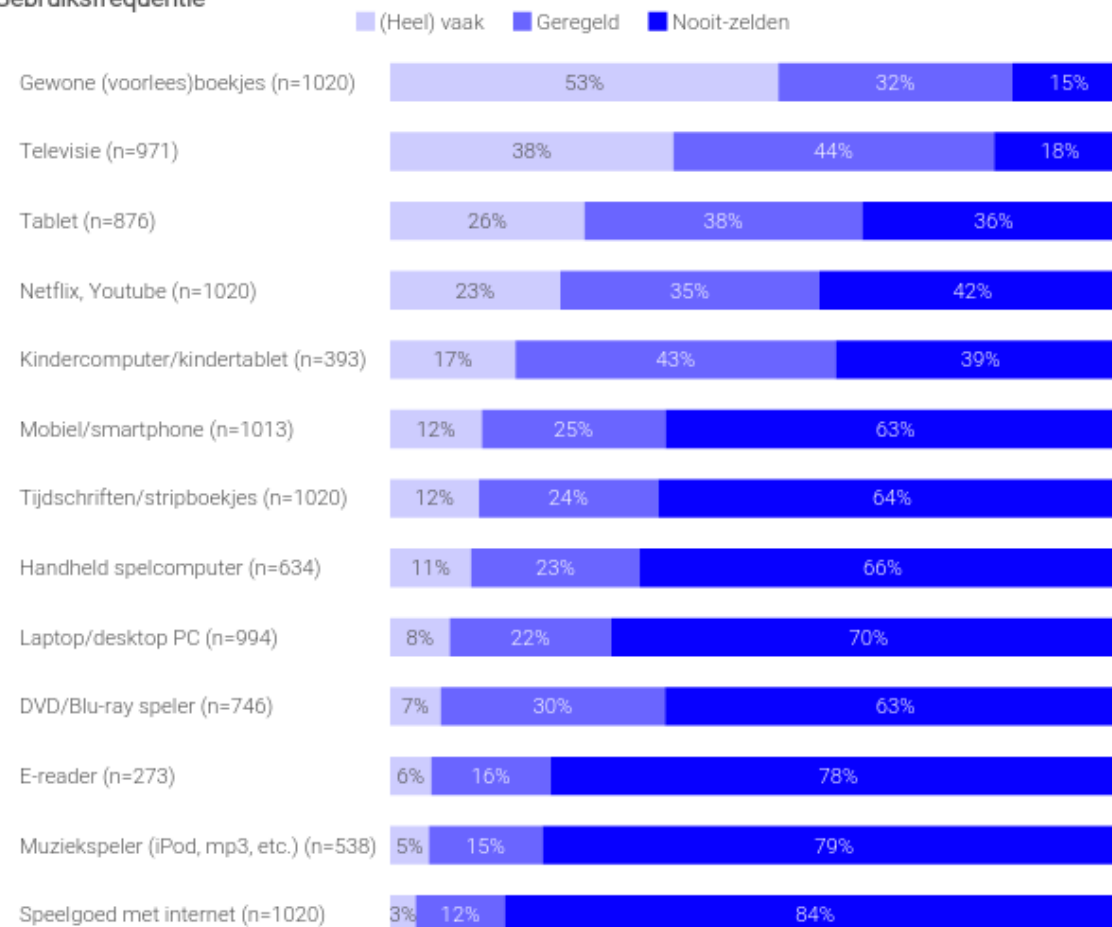
Verschillen per soort huishouden:

- Huishoudens met kinderen van 0 t/m 2 jaar hebben minder vaak een tablet (80%) dan huishoudens met oudere kinderen (89%).
- Bij 5- of 6-jarigen is er vaker een handheld spelcomputer (72%) en/of een kindercomputer/kindertablet (45%) aanwezig.
- Huishoudens met een bovenmodaal inkomen hebben vaker een tablet (89%), muziekspeler (59%) en e-reader (32%).
- In huishoudens met laag opgeleide ouders is er vaker een handheld spelcomputer (76%) en minder vaak een e-reader (21%) of muziekspeler (40%) aanwezig.

Bezit en gebruik

Gewone (voorlees)boekjes worden nog steeds het meest gebruikt. Daarna tv en tablet.

Gebruiksfrequentie

Vraag: Hoe vaak doet uw kind thuis wel eens iets met deze media-producten en media-apparaten?

In bijna 9 van de 10 gezinnen met kinderen van 0 t/m 6 jaar wordt – nog steeds – vaak, heel vaak of geregeld gebruik gemaakt van gewone (voorlees)boekjes en de tv. Daarnaast, in iets mindere mate: tablets, Netflix en YouTube, en een kindercomputer of kindertablet.

Verschillen per soort kind:

- Afgezien van boekjes en kindercomputers/ -tablets, zijn het vaker de oudere kinderen die gebruik maken van de media (-apparaten) dan de 0- t/m 2-jarigen.
- Kinderen van ouders met een bovenmodaal inkomen maken het vaakst gebruik van een mobiele telefoon/ smartphone (van hun ouders) (18%) en Netflix/TouTube (33%).
- Kinderen van laag opgeleide ouders maken relatief minder gebruik van: tablet (18%

	2016	2017
Gewone (voorlees)boekjes	87%	85%
Tablet	67%	64%
DVD/Blu-ray speler	35%	37%
Tijdschriften/stripboekjes	32%	36%
Speelgoed met internet	3%	16%
E-reader	2%	22%

mediawijzer.net

Bezit en gebruik

Kleine kinderen krijgen – nog steeds – het eerste te maken met boekjes en televisie.

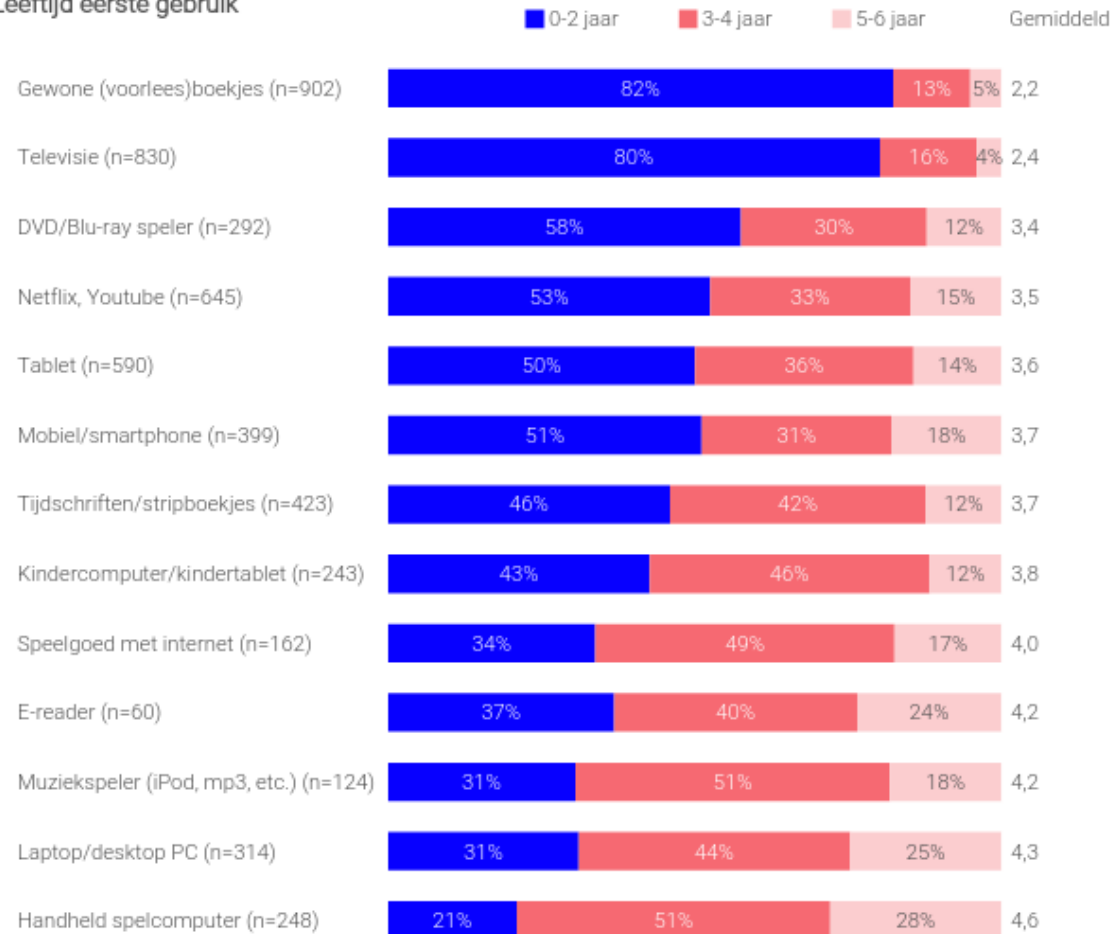
De meeste kinderen maken al heel jong kennis met media en media-apparaten. Al maakt het natuurlijk wel uit hoe oud het kind is, en om welke media en media-apparaten het gaat.

Zo is het gangbaar voor de meeste 0- t/m 2-jarigen om boekjes te lezen (82%) en tv te kijken (80%), terwijl deze allerjongsten nog maar weinig gebruik maken van bijvoorbeeld een handheld spelcomputer, zoals de Nintendo DS (21%).

Verschillen per opleidingsniveau:

- Boekjes: hoger opgeleide ouders lezen vaker boekjes met hun 0- t/m 2-jarigen (86%) dan laagopgeleide ouders (69%). Ook krijgen hun kinderen hun eerste boekje eerder (bij 1,9 jaar) dan kinderen van laagopgeleide ouders (3,0 jaar).
- TV: hoger opgeleide ouders laten hun 0- t/m 2-jarigen relatief vaker televisie kijken (83%) dan laagopgeleide ouders (71%). Ook laten ze hun kinderen eerder tv-kijken (gemiddeld bij 2,3 jaar) dan laagopgeleide

Leeftijd eerste gebruik

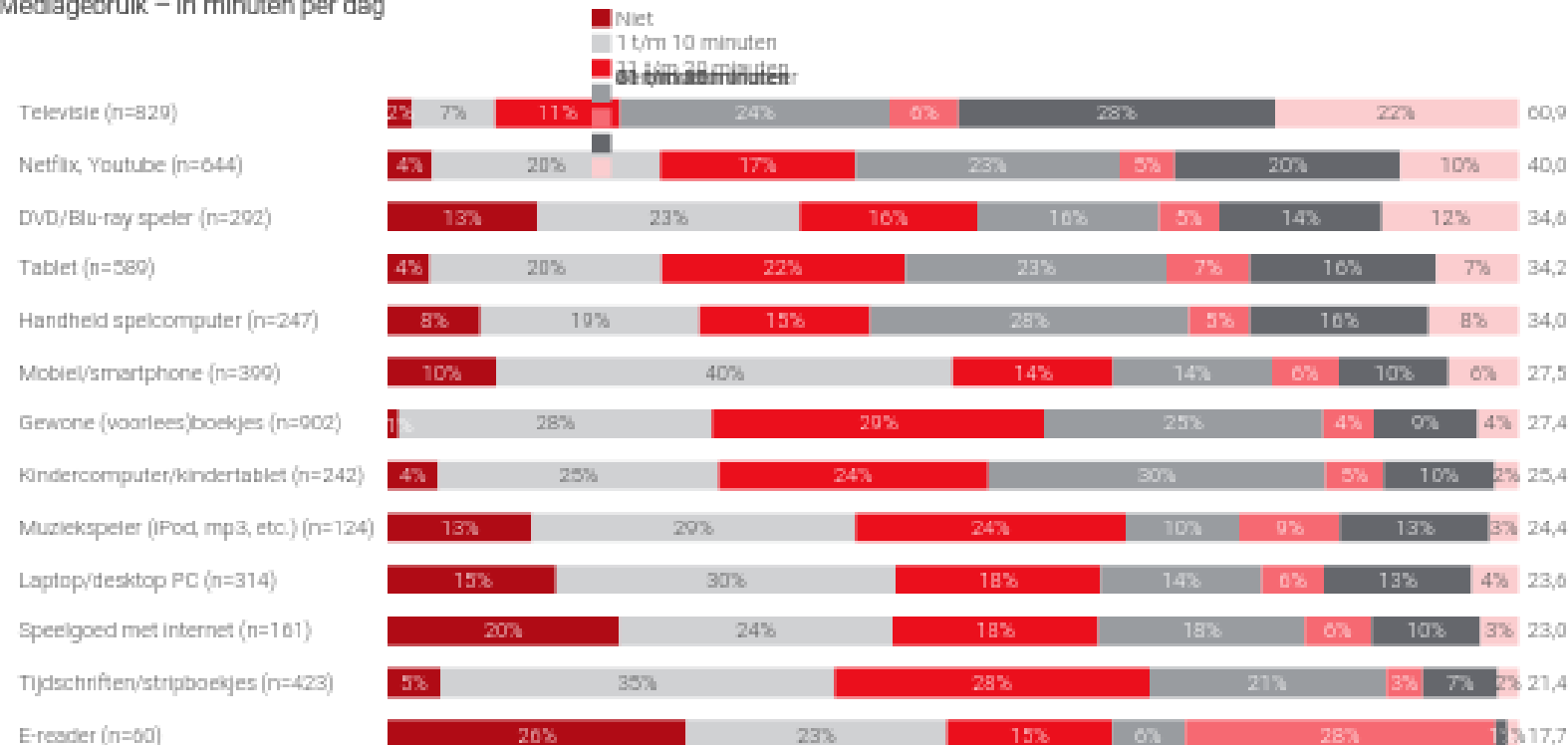

Vraag: Hoe oud was uw kind toen het deze media voor het eerst gebruikte?

Bezit en gebruik

Kinderen van 0 t/m 6 kijken gemiddeld 1 uur televisie per dag. Boekjes lezen en interactieve media: een half uur.

Media-gebruik – in minuten per dag

Vraag: Hoeveel minuten per dag gebruikt uw kind deze media en media-apparaten?

Voor kinderen van 0 t/m 6 jaar is 'kijken' het belangrijkste: gemiddeld 60,9 minuten per dag tv, 40 min. Netflix/YouTube, en 34,6 min. DVD/Blu-ray. Interactieve media nemen ongeveer een half uur per dag in beslag, evenals boekjes: tablets 34,2 min., handhelds 34 min., telefoons 27,5 min., en boekjes: 27,4 min.

Verschillen per opleidingsniveau:

- Kinderen van hoogopgeleide ouders besteden minder tijd aan media dan kinderen van laag opgeleide ouders. De eerste groep kijkt bijvoorbeeld 43 minuten tv per dag; ruim een kwartier minder dan het gemiddelde.

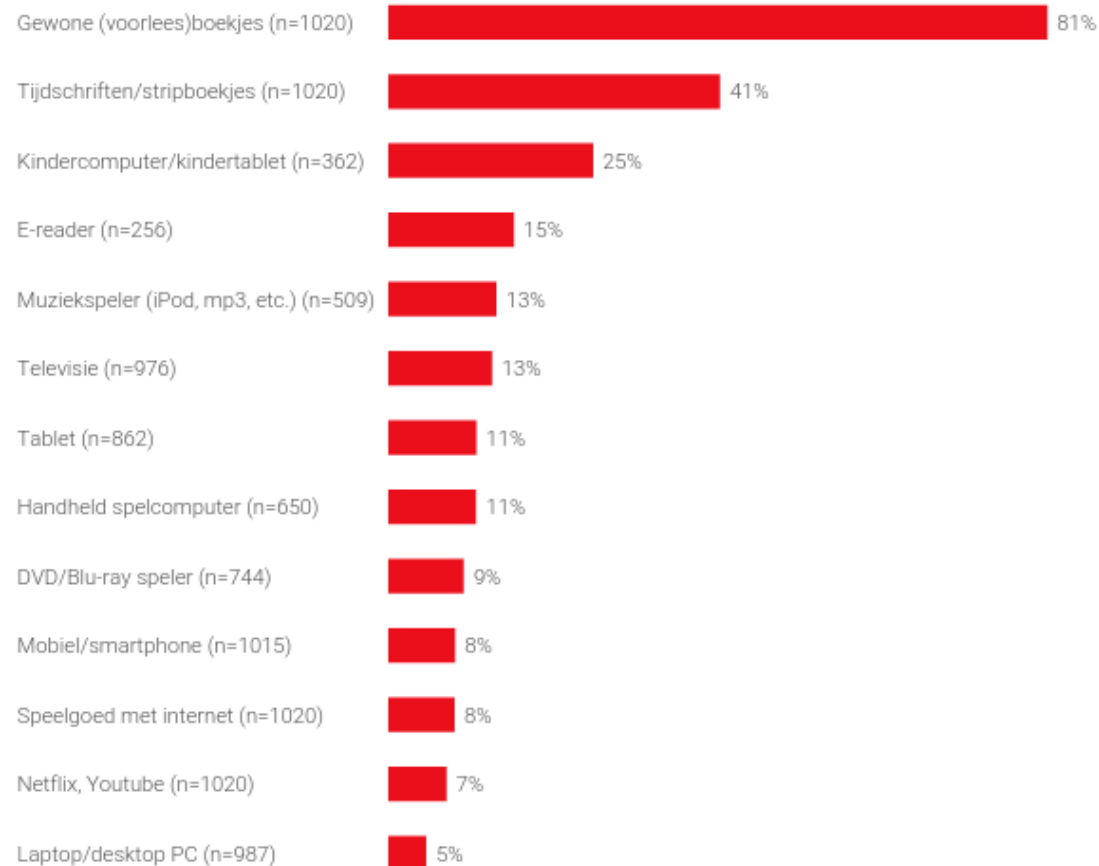

mediawijzer.net

Bezit en gebruik

In de meeste kinderslaapkamers zijn geen media-apparaten aanwezig.

Media in slaapkamer

Vraag: Welke van deze media of media-apparaten heeft uw kind op zijn of haar slaapkamer?

De slaapkamer is natuurlijk vooral bedoeld om in te slapen, maar je kunt er ook in spelen. Wat gebeurt daar op mediagebied? Voor kleine kinderen is het in ieder geval (nog) geen centrum van beeldschermmedia.

Kinderen van 0 t/m 6 hebben vooral boekjes op hun slaapkamer (81%), maar ook tijdschriften en strips (41%).

Media-apparaten komen veel minder voor dan papieren media. Nog het meest: kindercomputers/kindertablets (25%). Bij ruim 1 op de 10 kinderen is er een tv op de slaapkamer (13%).

Verschillen:

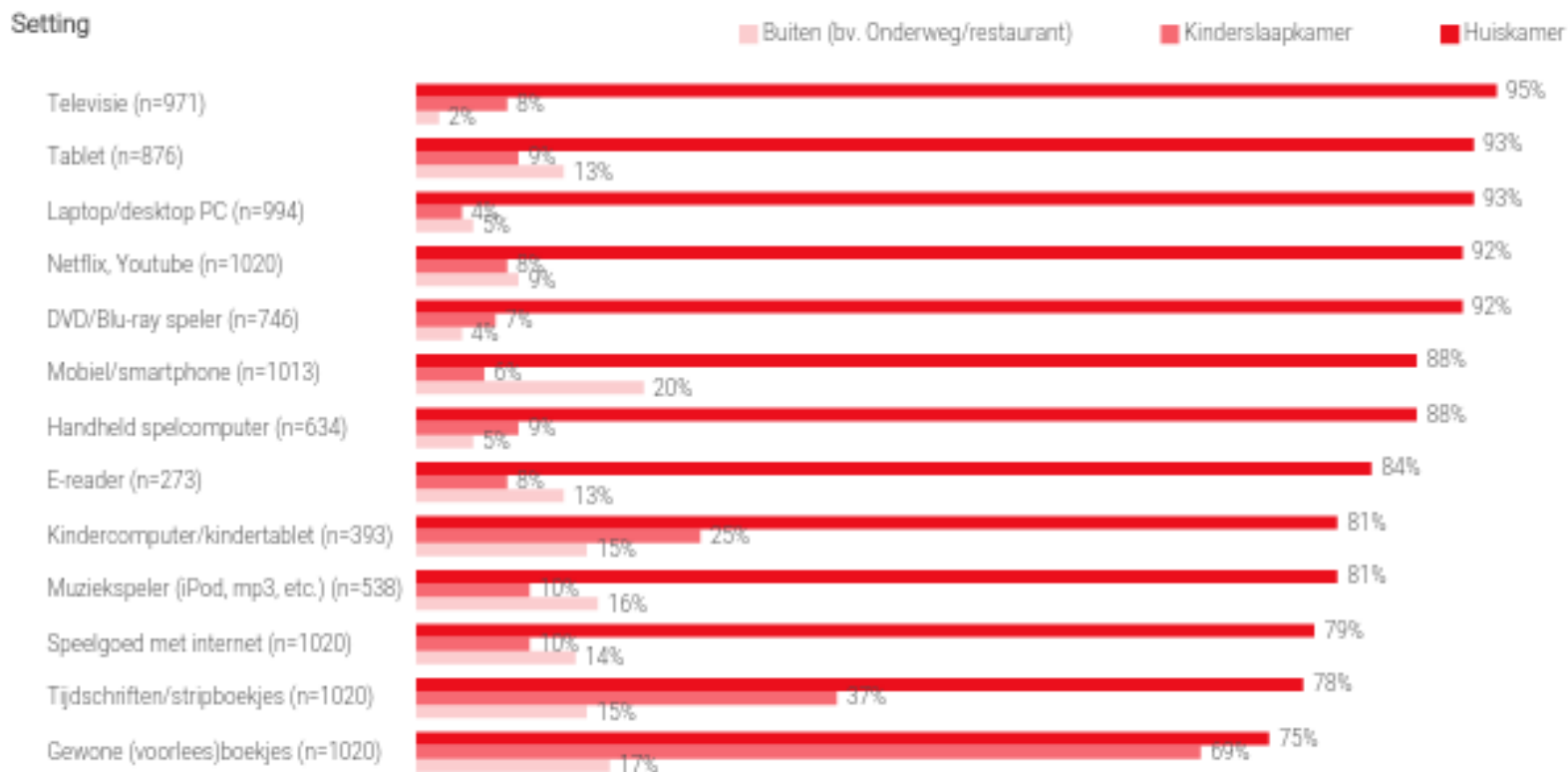
- Kinderen van 0 t/m 2 jaar hebben minder vaak media en media-apparaten op hun slaapkamer dan oudere kinderen.
- Kinderen van laag opgeleide ouders hebben vaker een tablet (19%), handheld spelcomputer (17%) of tv (25%) op hun slaapkamer dan kinderen van hoger opgeleide ouders.

Bezit en gebruik

Media en media-apparaten worden het meest gebruikt in de huiskamer.

mediawijzer.net

Vraag: Waar gebruikt uw kind deze media en media-apparaten meestal?

Weinig media-apparaten in de kinderslaapkamer dus, maar des te meer in de huiskamer. De huiskamer is dé plek voor tv (95%), tablet (93%), en laptop/desktop PC (93%). Vanzelfsprekend wordt daar dus ook het meest gekeken naar Netflix, YouTube, DVD's en Blu-ray's (allemaal 92%).

Buitenshuis worden natuurlijk vooral mobiele telefoons en smartphones gebruikt (20%). Daarna, in aflopende volgorde: boekjes (17%), muziekspelers (16%), tijdschriften, strips en kindercomputers/kindertablets (15%), connected speelgoed (14%) en gewone tablets (13%).

Bezit en gebruik

Vooraf na het avondeten.

Verreweg het meeste mediagebruik vindt plaats rond het avondeten. Vooral erna (57%). Maar ook wel ervoor (39%).

Bijna 1 op de 5 ouders (17%) laat hun kinderen ook vlak voor bedtijd nog media gebruiken. Dit is ook het moment dat het het moeilijkst is om grenzen te stellen (18%, hoogste score).

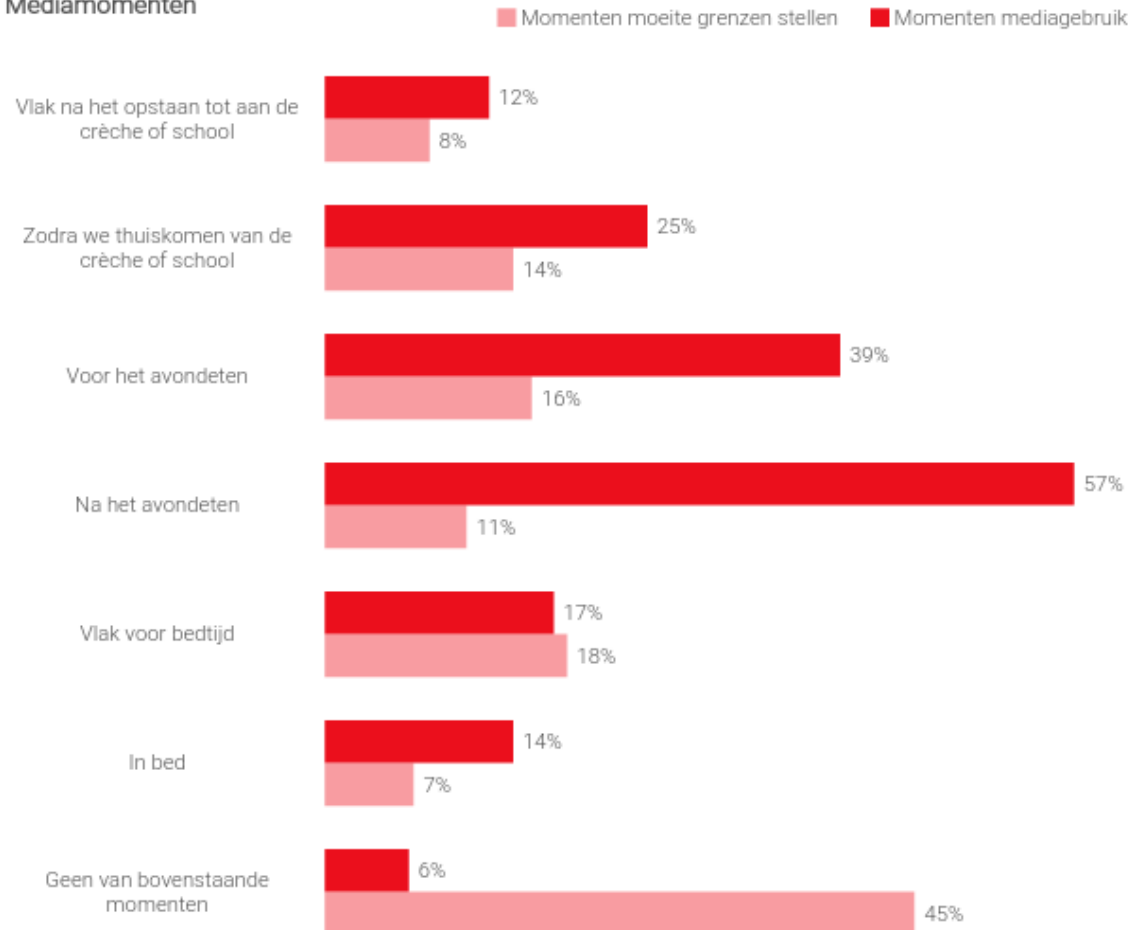
Verschillen:

- Ouders van de allerjongsten (0-2) hebben nog weinig moeite met het stellen van grenzen (57%).
- Ouders van 5- en 6-jarigen hebben vaker moeite met het stellen van grenzen dan ouders van jongere kinderen (33% heeft geen moeite met het stellen van grenzen).
- Laag opgeleide ouders hebben minder momenten waarop ze moeite hebben met grenzen stellen dan hoger opgeleide ouders (53% heeft geen momenten versus 44% van de hoog opgeleide ouders). Mogelijk zien laagopgeleide ouders schermgebruik minder vaak als probleem.

mediawijzer.net

Mediamomenten

Vraag: Wat zijn de belangrijkste momenten waarop er bij u thuis media worden gebruikt? En wanneer is het het moeilijkst om grenzen te stellen aan het mediagebruik van uw kind?

Bezit en gebruik

Vooral: boekjes lezen en filmpjes kijken.

mediawijzer.net

Wat dóen kleine kinderen – van 0 t/m 6 – met media? Ze lezen vooral boekjes (87%) of ze kijken filmpjes, bijvoorbeeld via YouTube (79%).

Daarnaast speelt meer dan de helft beeldscherm spelletjes: educatieve spelletjes (60%), puzzel- of denkspelletjes (54%), geheugenspelletjes (51%) en tekenspelletjes (eveneens 51%).

Verschillen:

- Hoe ouder het kind, hoe meer media-activiteiten.
- Meisjes: telefoneren vaker (49%), doen vaker geheugen- (55%) en tekenspelletjes (54%), zijn vaker creatief bezig (met kleurplaten (56%) of foto's en filmpjes maken (51%)) en verhaaltjes lezen (digitaal 49%, boekjes 90%). Jongetjes doen vaker schiet-, vecht- of actiespelletjes (22%).
- Kinderen van laag opgeleide ouders doen vaker spelletjes: educatief (66%), behendigheid (51%), muziek (53%) en

Media-activiteiten n=1020

Vraag: Welke van deze media-activiteiten onderneemt uw kind wel eens?

Bezit en gebruik

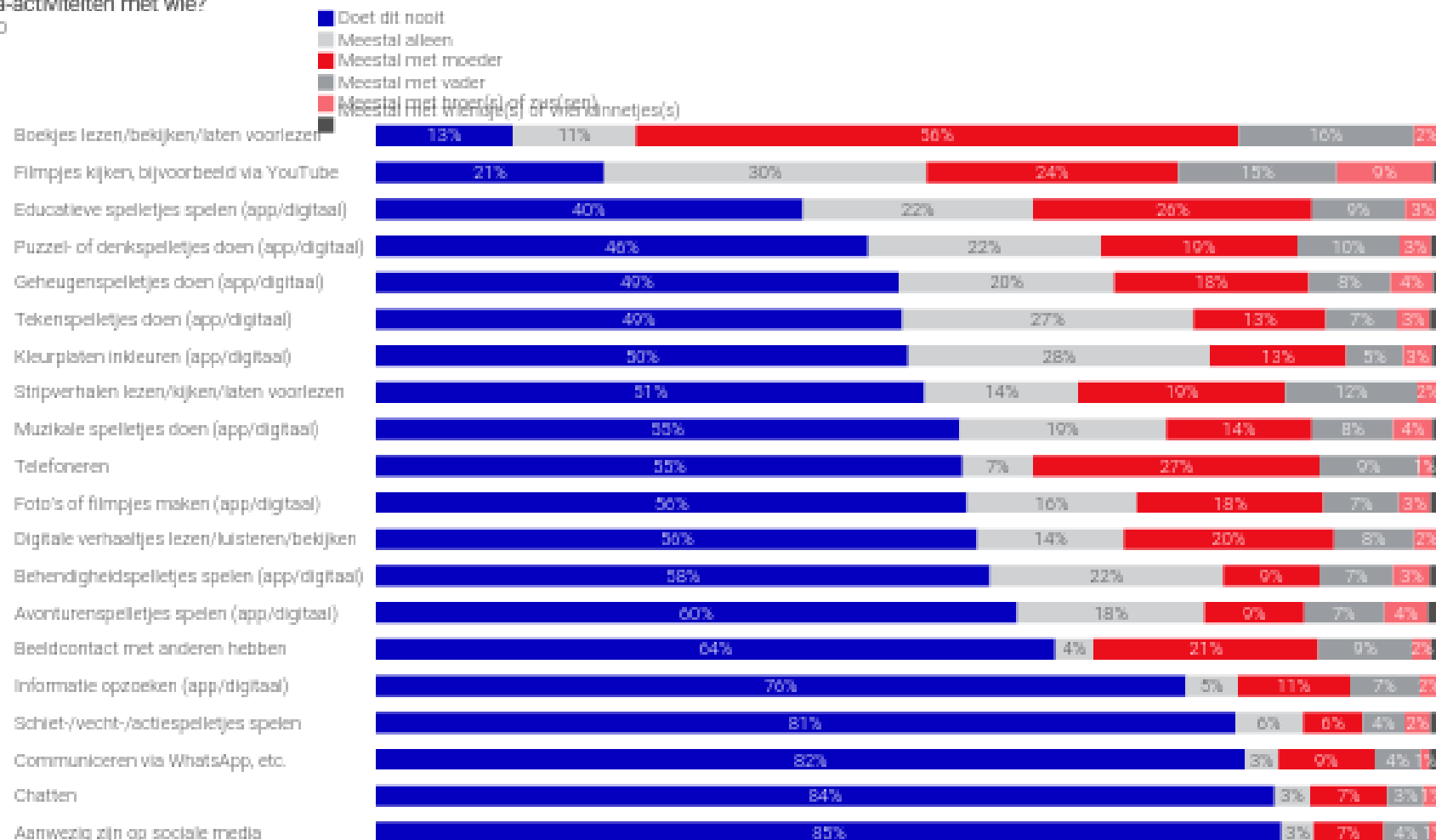
Meestal boekjes lezen met moeder.

mediawijzer.net

Media-activiteiten met wie?

n=1020

Vraag: Welke van deze activiteiten onderneemt uw kind wel eens, en met wie?

Bezit en gebruik

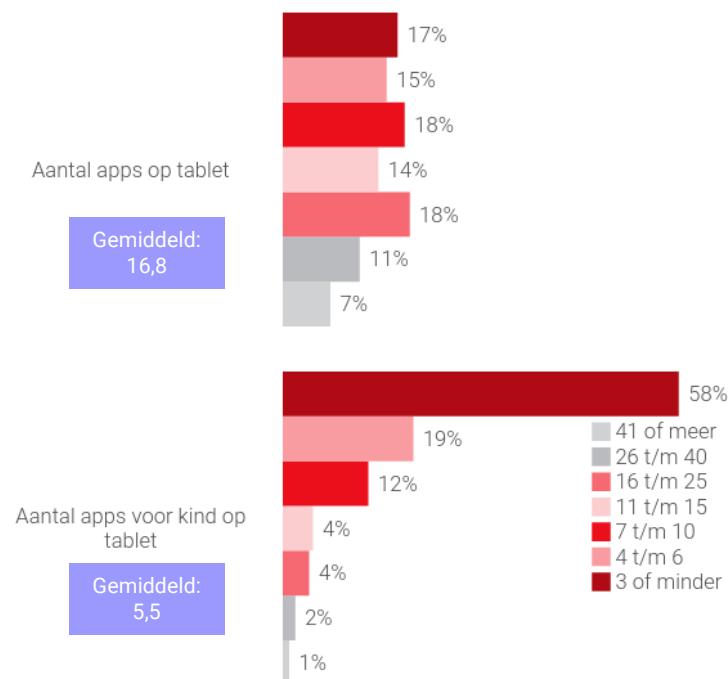
Meestal maar een paar kinder-apps op de tablet.

Op de meeste tablets staan maar weinig kinder-apps. Bij de meeste ouders (58%) maar 3 kinder-apps of minder. Terwijl er doorgaans wel veel andere apps op staan. Bij een derde van de ouders wel 16 tot 41 of meer.

Bij een vijfde van de ouders zijn vrijwel alle apps die ze op de tablet hebben staan speciaal voor kinderen (75 tot 100% van de apps). Bij verreweg de meeste ouders is echter maximaal de helft van de apps speciaal voor kinderen (68%).

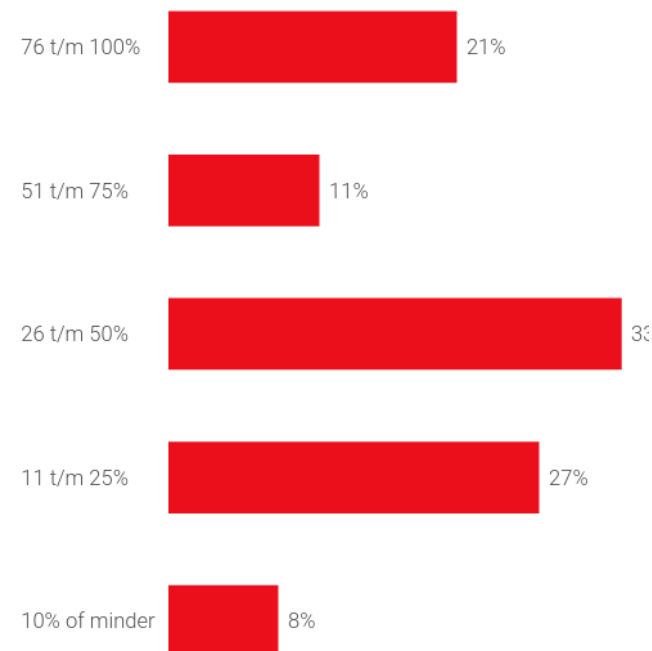
Aantal apps

n=1020

Aandeel apps voor kinderen

n=698

Vraag: Hoeveel apps heeft u op uw tablet staan? En hoeveel daarvan zijn speciaal bedoeld voor kinderen?

Mediavaardigheden

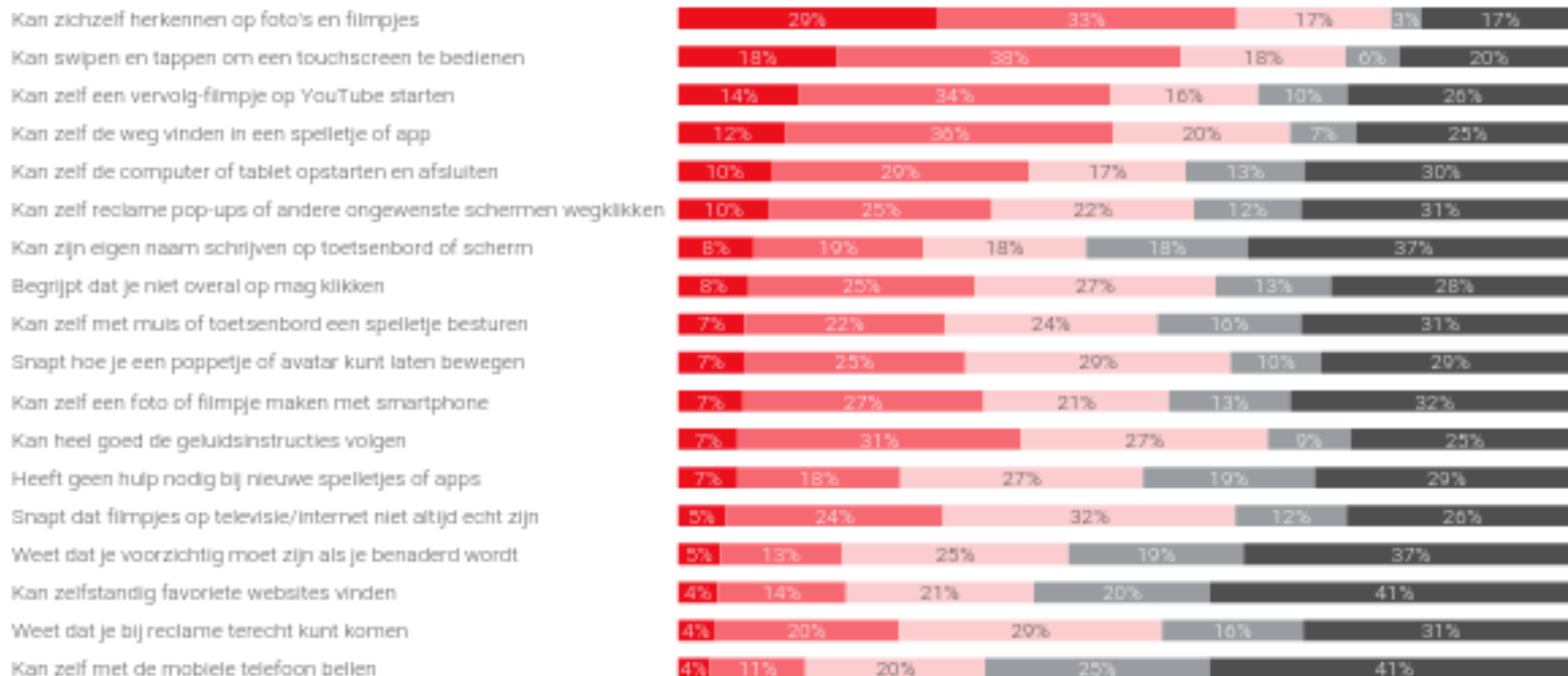
Kleine kinderen hebben nog veel hulp nodig.

mediawijzer.net

Wat kunnen kleine kinderen wel en niet?
n=1020

Klopt echt helemaal Klopt wel Misschien niet, misschien ook wel Klopt niet Klopt helemaal niet

Vraag: Wat kan uw kind wel en niet met media? In hoeverre zijn deze uitspraken van toepassing op uw kind?

Meer dan de helft van de kinderen (56%) kan *swipen* en *tappen* om een touchscreen te bedienen. De vaardigheid om zelf een YouTube-filmpje te starten wisselt sterk: 48% kan dat wel maar 36% niet. Aangezien veel vaardigheden nog niet goed beheerst worden, is er natuurlijk nog veel hulp nodig.

mediawijzer.net

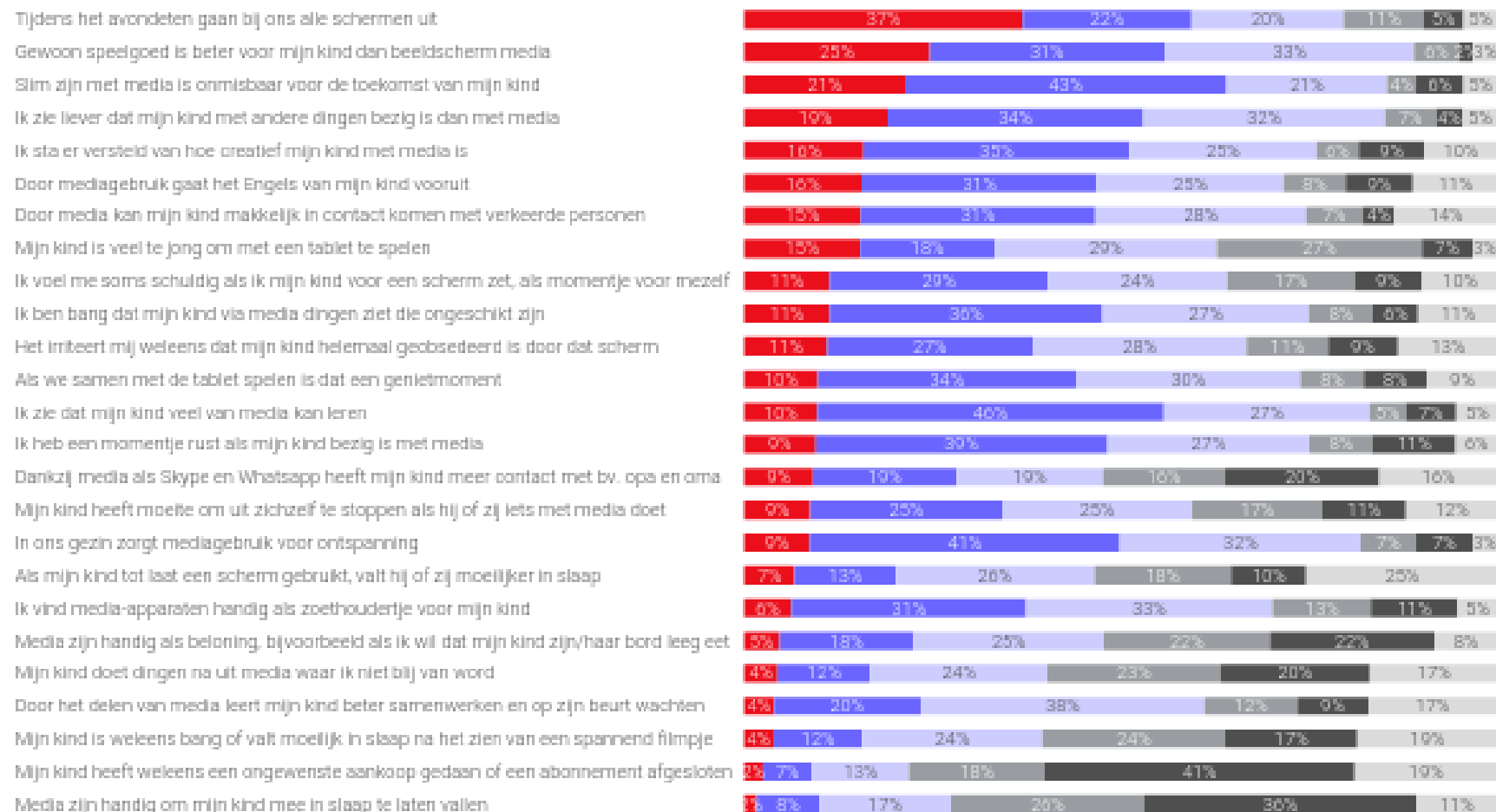
Opvattingen en opvoeden

Ouders zien voordelen van media, maar willen dat hun jonge kinderen nog wat afstand houden.

Meningen over mediagebruik

n=1020

■ Helemaal eens ■ Eens ■ Niet oneens, maar ook niet eens ■ Oneens ■ Helemaal oneens ■ Niet van toepassing

Vraag: In hoeverre bent u het eens met deze uitspraken over mediagebruik en kinderen?

mediawijzer.net

Opvattingen en opvoeden

Net als in 2016 vinden ouders media onmisbaar om goed voorbereid te zijn op de toekomst.

De meerderheid ziet voordelen van het gebruik van media, in totaal vindt 64% dat slim zijn met media onmisbaar is voor de toekomst van zijn / haar kind.

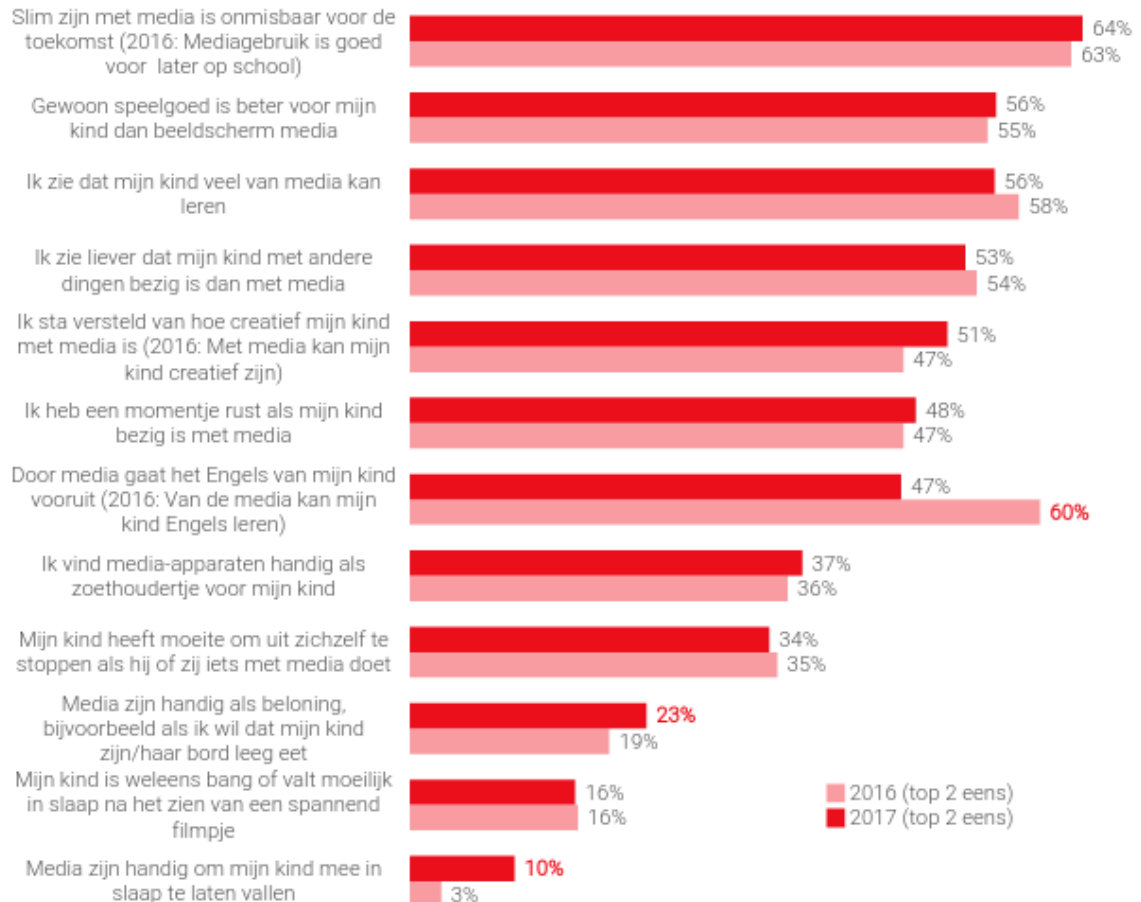
De helft (48%) ervaart een momentje rust als het kind bezig is met media. Ruim een derde (37%) van de ouders vindt media-apparaten handig als zoethoudertje.

In vergelijking met vorig jaar zijn de meningen over mediagebruik niet veel veranderd. Er is wel een significante toename in het aandeel ouders dat media ziet als beloning voor goed gedrag (van 19% naar 23%) of als hulpmiddel om hun kind mee in slaap te laten vallen (10%).

De grote afname van het aandeel ouders dat media positief vindt voor het leren van Engels, is te verklaren door de verandering van vraagstelling.

Meningen over mediagebruik

2017 n=1020, 2016 n=690

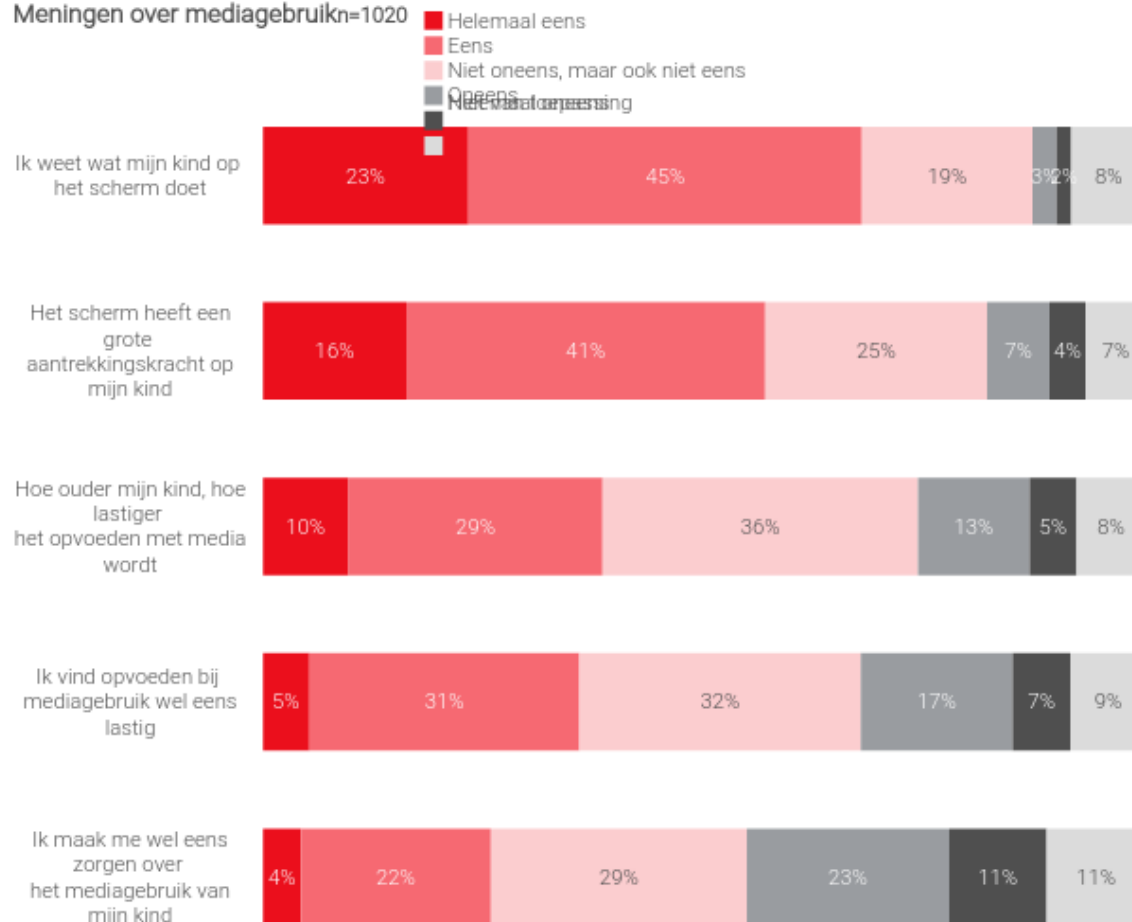

Vraag: In hoeverre bent u het eens met deze uitspraken over mediagebruik en kinderen?

Opvattingen en opvoeden

De meeste ouders hebben vertrouwen in het mediagebruik van hun kinderen.

Meningen over mediagebruik n=1020

Vraag: In hoeverre bent u het eens met deze uitspraken over uw kind en zijn of haar mediagebruik?

De meeste ouders denken te weten waar hun kind mee bezig is, als het een beeldscherm-apparaat gebruikt (68%). Een kwart (24%) heeft niet echt een idee wat hun kind doet op het scherm.

Ook bevestigen de meeste ouders dat het scherm een grote aantrekkingskracht op hun kind heeft (57%).

Een derde van de ouders (36%) vindt opvoeden bij mediagebruik wel eens lastig, en een kwart (26%) maakt zich wel eens zorgen over het mediagebruik van hun kind.

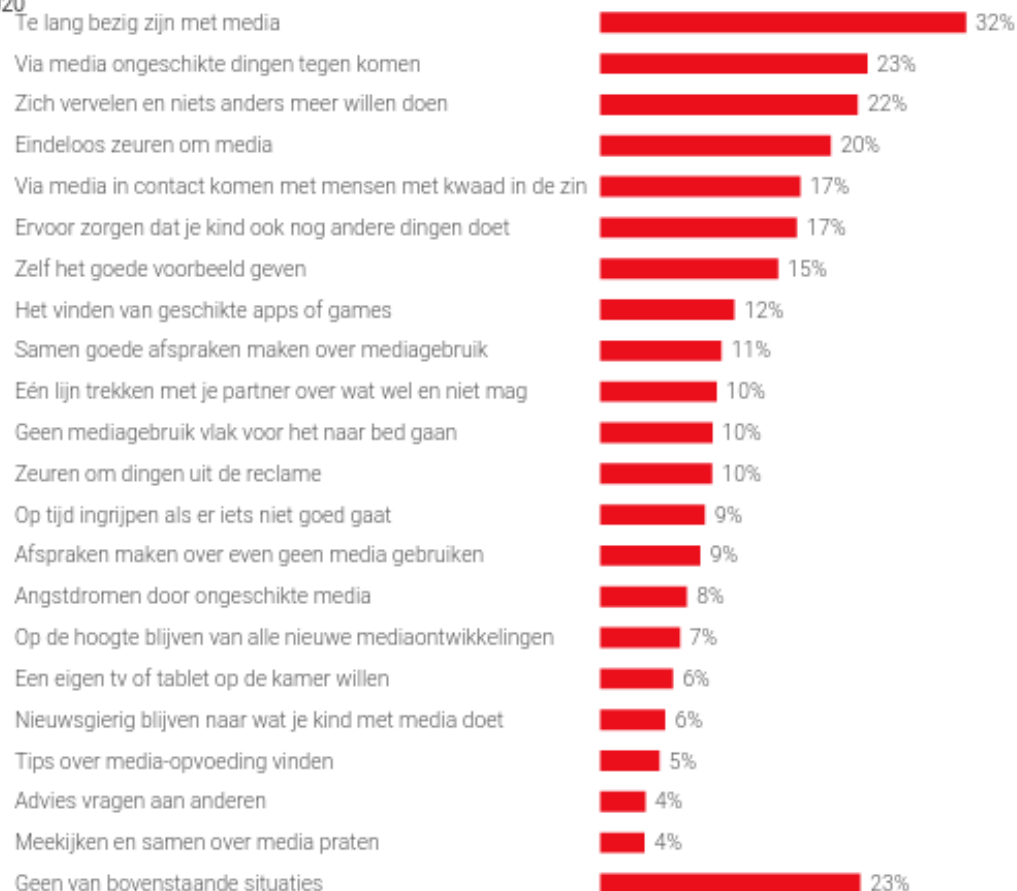
Verschillen:

- De ouders van de jongste kinderen (0-2) zijn het relatief vaak helemaal oneens met de stellingen, of ze vinden het nog niet van toepassing.
- Ouders met een lage opleiding zijn het met alle stellingen relatief vaak helemaal oneens. Zo maakt 21% van de laag opgeleiden zich helemaal geen zorgen over het mediagebruik van hun kind.

Opvattingen en opvoeden

Top-3 van pijnpunten: te lang ermee bezig zijn, ongeschikte inhoud, en verveling zonder media.

Pijnpunten
n=1020

Vraag: Waar heeft u vooral moeite mee?

Eigenlijk is er is geen enkel onderwerp waar de meerderheid van de ouders (meer dan 50%) problemen mee heeft.

Toch is er wel een top-5 van pijnpunten:

1. Een derde van de ouders vindt dat hun kind te lang bezig is met media (32%).
2. Bijna een kwart van de ouders is bang dat hun kind ongeschikte dingen tegenkomt (23%).
3. Het derde pijnpunt is 'zich vervelen en niets anders meer willen doen' (22%).
4. Een vijfde ervaart dat hun kind soms eindeloos kan zeuren om media (20%).
5. Verder maken ouders zich soms zorgen over kwaadwillenden op media (17%).

Verschillen:

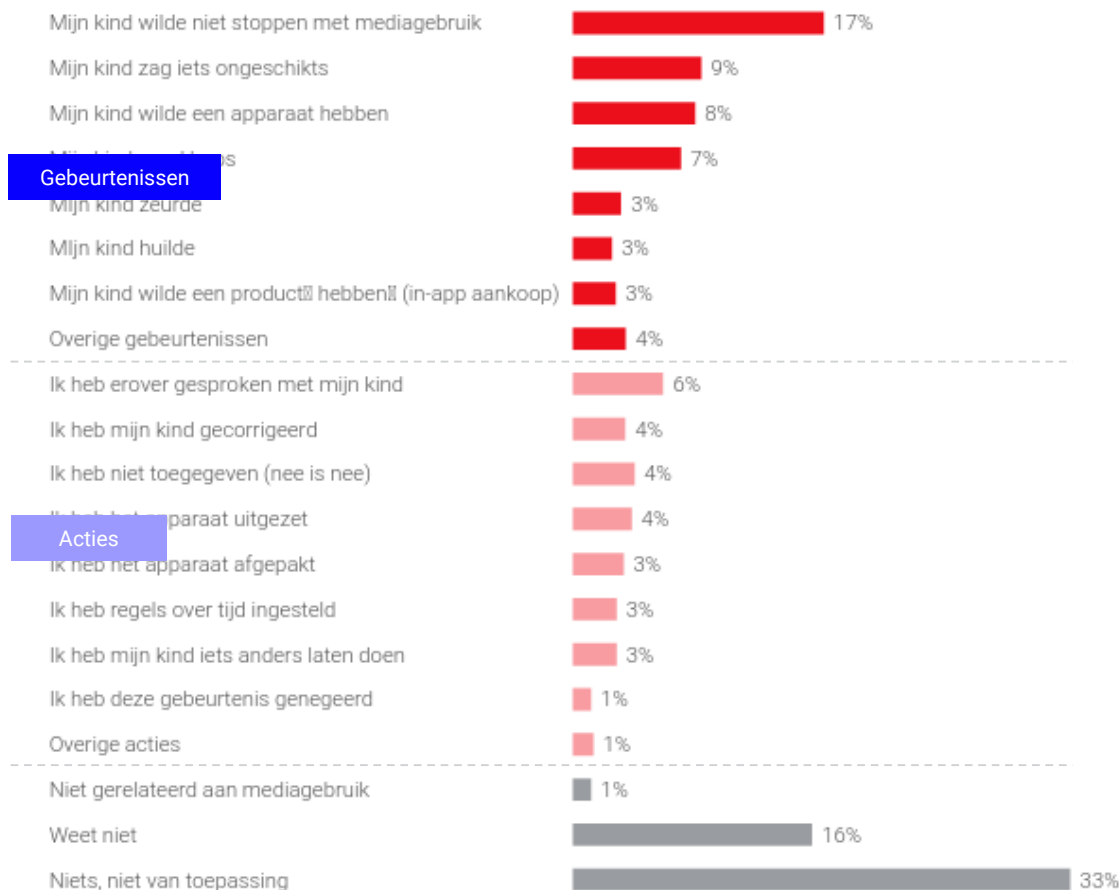
1. Vooral de ouders met de jongste kinderen (0-2 jaar) zeggen dat 'ze geen van de bovenstaande situaties' herkennen (33%, tegenover 23% gemiddeld). Blijkbaar zijn deze onderwerpen bij deze ouders nog niet aan de orde.

2. Verder zijn er nauwelijke verschillen tussen

Opvattingen en opvoeden

Lastigste situatie: kind wil niet stoppen.

Lastige opvoedsituaties n=1020

Vraag: Wat was de laatste lastige opvoedsituatie die u met media bent tegengekomen? Wat deed uw kind, en hoe gereageerde u daarop? [Open vraag. Gelijksortige antwoorden gegroepeerd d.m.v. codering.]

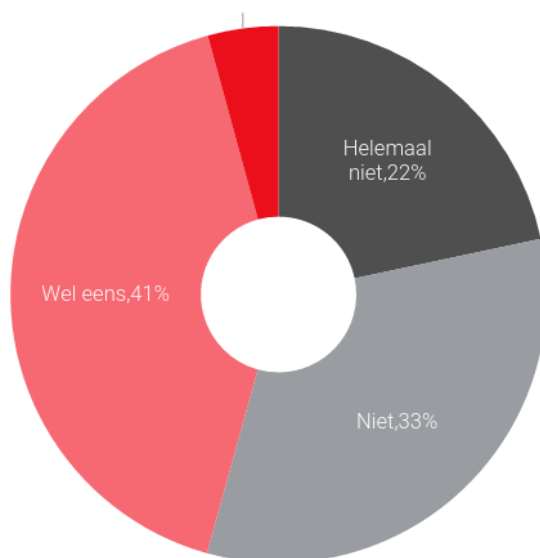
Wat er zoal lastig kan zijn, bij kinderen van 0 t/m 6 jaar (antwoorden op de open vraag):

- “Dromen over monsters uit games. Deze spellen niet meer laten spelen.” (6 jaar)
- “Niet op de beurt willen wachten op de iPad en onderlinge ruzie. Ik pak de iPad dan af.” (3 jaar)
- “Met dingen gooien zodra na een aantal waarschuwingen de “media tijd” toch echt voorbij was. Vervolgens streng toegesproken en even op de gang laten staan.” (1 jaar)
- “Tekensfilmje met grof taalgebruik op YouTube. Gelijk stopgezet en gezegd dat dit niet leuk is voor hem.” (4 jaar)
- “Grenzen stellen aan ‘schermjes-tijd’. Kind bleef zeuren om meer tijd. Dit hebben we opgelost met een wekker om de grenzen duidelijk te stellen.” (6 jaar)
- “Zeuren om de tablet waar ik mee bezig was. Dus heb ik de tablet maar opgeruimd.” (0 jaar)
- “Hij Turtles kijkt en deze dan ook na gaat doen. Hij mag dit nu niet meer kijken anders wordt de iPad afgepakt.” (3 jaar)

Opvattingen en opvoeden

Bijna de helft (45%) van de ouders heeft behoefte aan handvatten voor mediaopvoeding.

Behoeftte aan handvatten voor mediaopvoeding
n=1020

Vraag: In hoeverre heeft u behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van uw jonge kinderen? (Denk aan de Schijf van Vijf voor voeding, maar dan voor mediaopvoeding)

Bijna de helft van de ouders (45%) heeft – wel eens tot heel sterk – behoefte aan praktische handvatten voor de mediaopvoeding van hun jonge kinderen (zoals een ‘Schijf van Vijf voor mediaopvoeding’).

Verschillen per leeftijd van de kinderen:

- Ouders van de jongste kinderen (0-2 jaar) zeggen vaker dat ze ‘helemaal geen’ behoefte hebben aan zulke handvatten (25%) dan ouders van 5- en 6-jarigen (17%). Mogelijk gaat dat voor hen nog komen...

Verschillen per opleidingsniveau van de ouders:

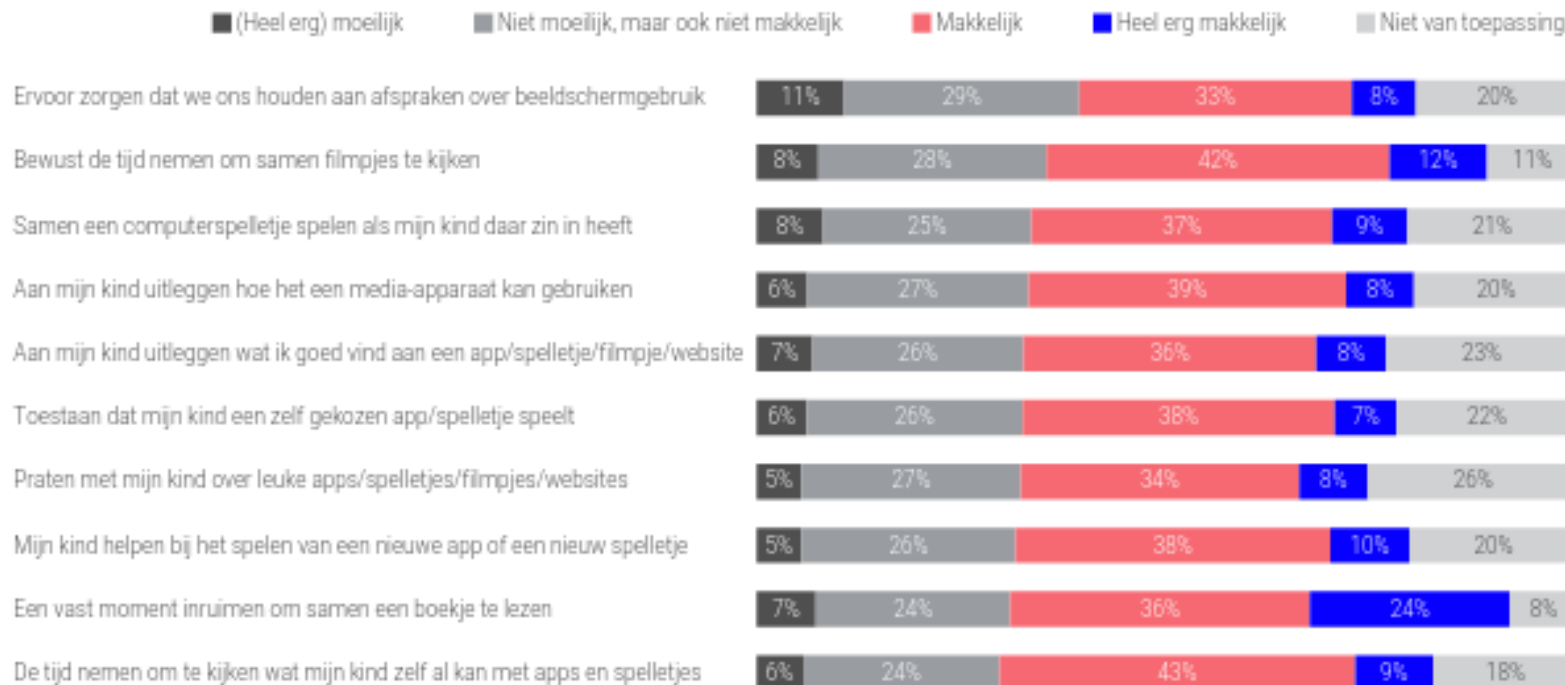
- Laag opgeleide ouders zeggen het vaakst dat ze ‘helemaal geen’ behoefte hebben aan zulke handvatten (37%).
- Hoger opgeleide ouders zeggen het vaakst dat ze ‘wel eens’ behoefte hebben aan zulke handvatten (45%).

	2016	2017
Helemaal niet	21%	22%
Niet	28%	33%
Wel eens	44%	41%
Heel erg sterk	6%	4%
N	1.451	1.020

Opvattingen en opvoeden

Het makkelijkst bij 'samen plezier beleven': samen een boekje lezen. Het moeilijkst: afspraken over beeldschermgebruik handhaven.

Wat vinden ouders makkelijk of juist moeilijk (1) – bij 'samen plezier beleven'?
n=1020

Vraag: In de dagelijkse drukte kun je niet constant tijd en aandacht geven aan het mediagebruik van je kinderen. Wat vindt u makkelijk of juist moeilijk bij 'samen plezier beleven'?

De categorieën "heel erg moeilijk" en "moeilijk" zijn vanwege de lage percentages samengenomen.

Qua 'samen plezier beleven' is het voor ouders het gemakkelijkst om een vast moment in te ruimen om samen een boekje te lezen (36% makkelijk, 24% heel erg makkelijk, totaal 60%). Het moeilijkst is het om ervoor te zorgen dat iedereen zich houdt aan de afspraken over beeldschermgebruik.

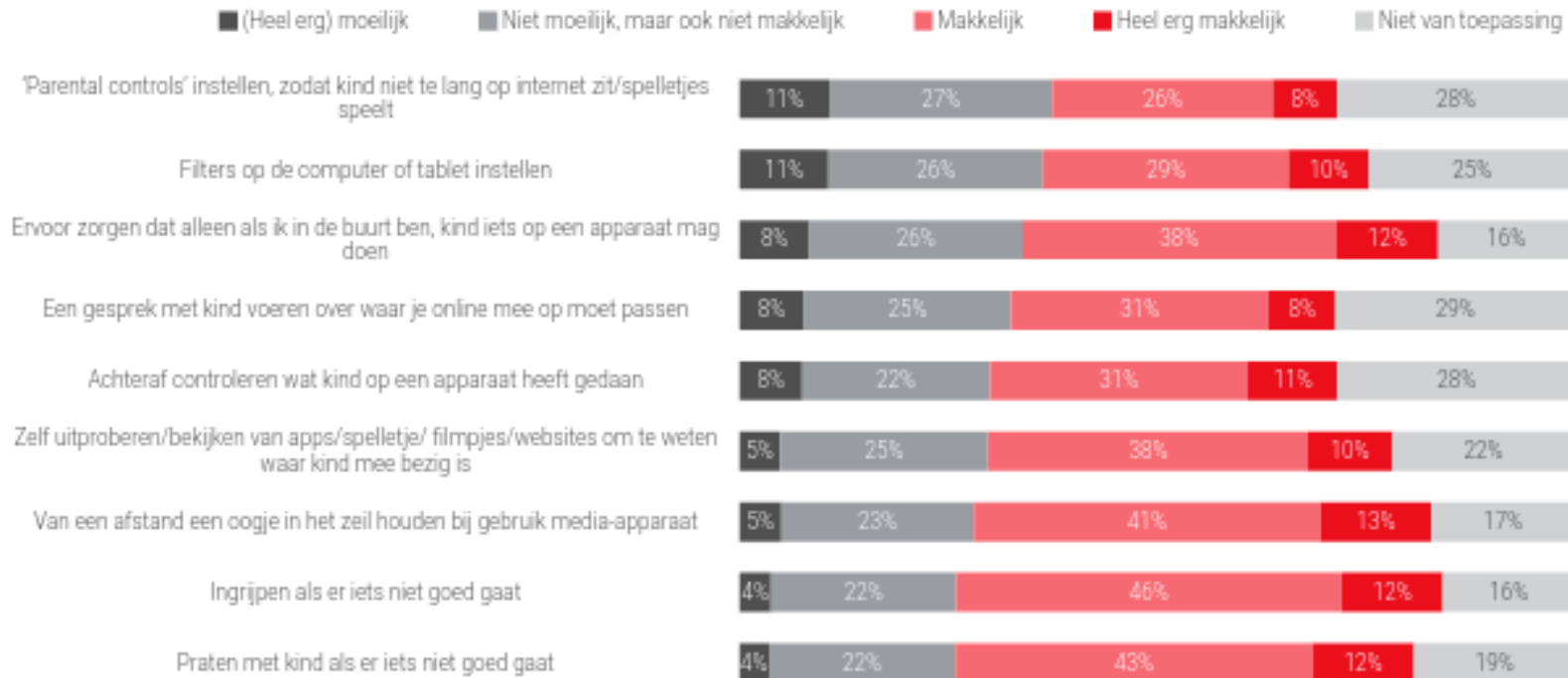

mediawijzer.net

Opvattingen en opvoeden

Het makkelijkst bij 'veiligheid en goede inhoud': praten als er iets niet goed gaat. Het moeilijkst: *parental controls* en filters instellen.

Wat vinden ouders makkelijk of juist moeilijk (2) – bij 'veiligheid en goede inhoud'?
n=1020

Vraag: In de dagelijkse drukte kun je niet constant tijd en aandacht geven aan het mediagebruik van je kinderen. Wat vindt u makkelijk of juist moeilijk? Nu met betrekking tot 'veiligheid en goede inhoud'.

De categorieën "heel erg moeilijk" en "moeilijk" zijn vanwege de lage percentages samengenomen.

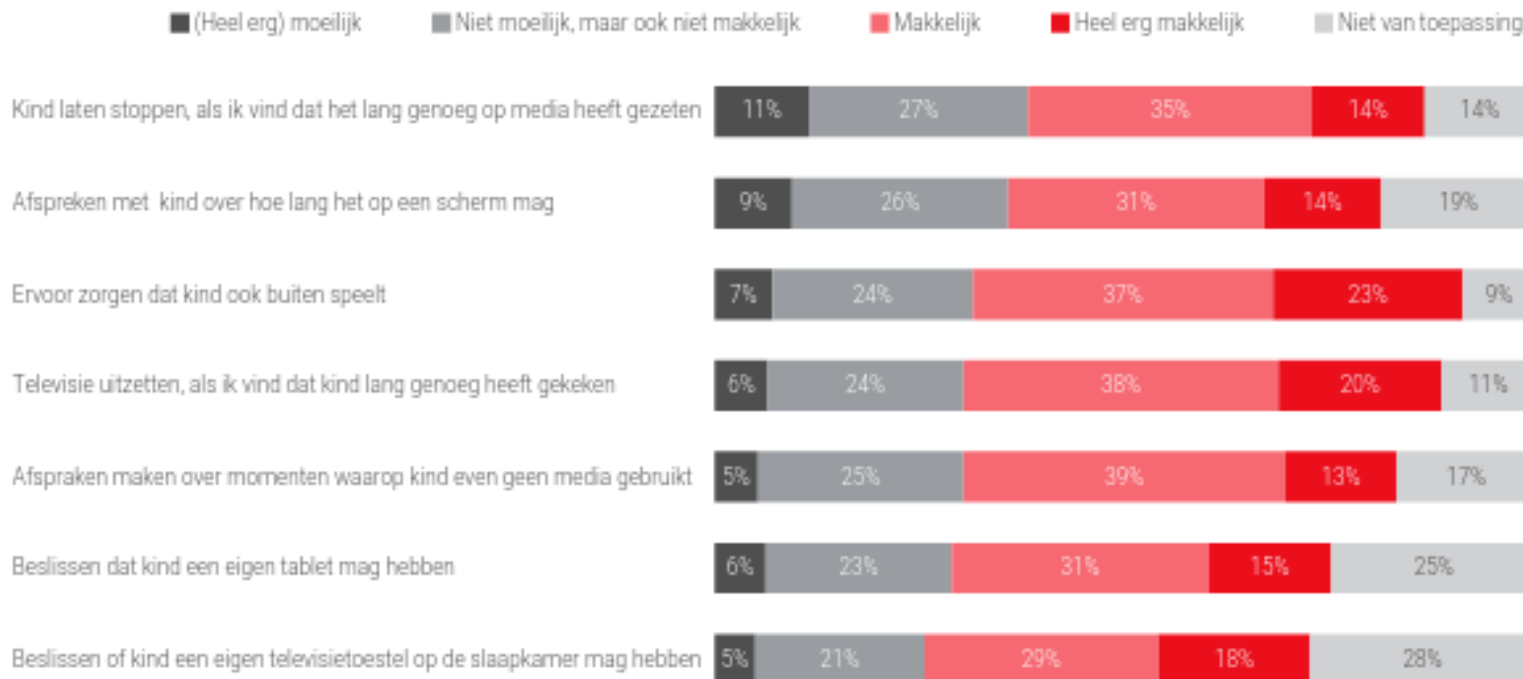
Qua 'veiligheid en goede inhoud' hebben ouders vooral moeite met technische hulpmiddelen (zoals het instellen van parental controls en filters). Met ingrijpen en praten hebben ze het minste moeite.

Opvattingen en opvoeden

Vooraf lastig bij 'het vinden van een goede balans': tijdsbegrenzing.

Wat vinden ouders makkelijk of juist moeilijk (3) – bij 'het vinden van een goede balans'?

n=1020

Vraag: In de dagelijkse drukte kun je niet constant tijd en aandacht geven aan het mediagebruik van je kinderen. Wat vindt u makkelijk of juist moeilijk? Nu met betrekking tot 'het vinden van een goede balans'.

De categorieën "heel erg moeilijk" en "moeilijk" zijn vanwege de lage percentages samengenomen.

Het vinden van een goede balans bij mediagebruik blijkt het moeilijkst bij de tijdsbegrenzing: je kind laten stoppen als je vindt dat het nu wel lang genoeg is geweest, en het maken van afspraken over schermtijd. Daarna: ervoor zorgen dat je kind ook buiten speelt.

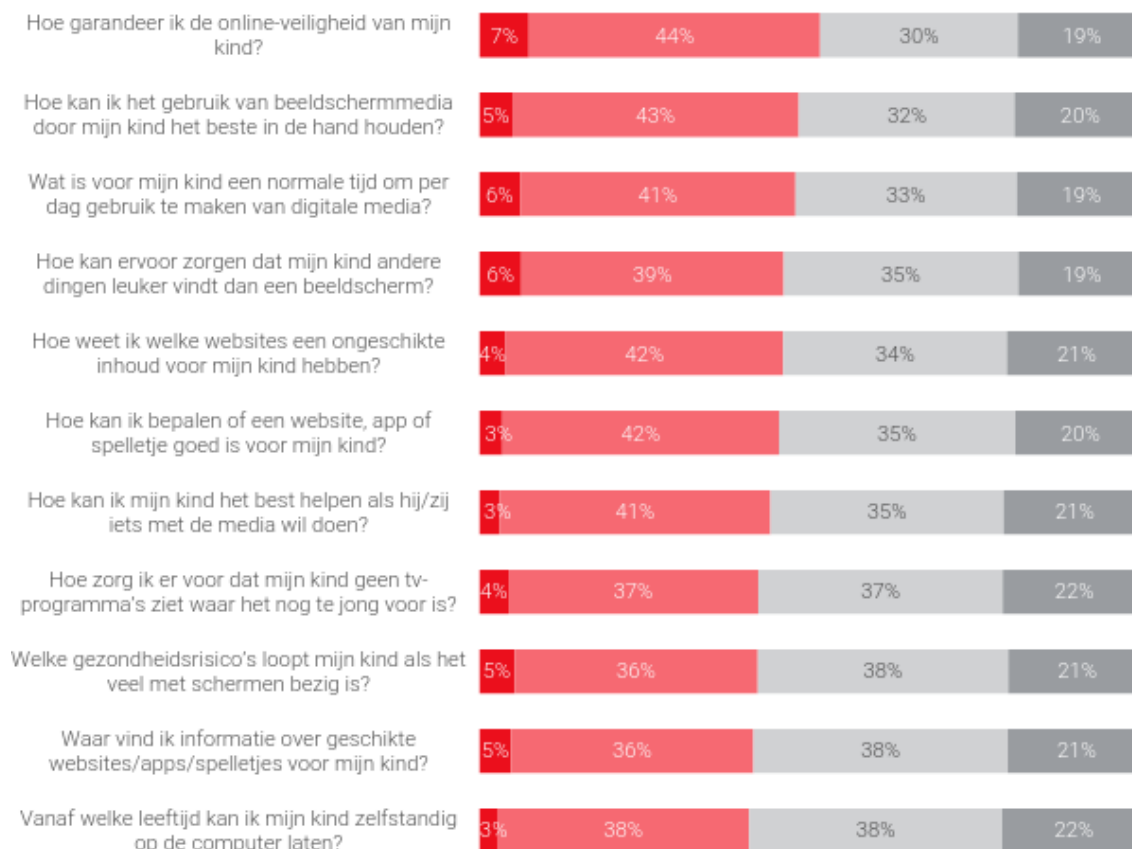
Opvattingen en opvoeden

De helft van de ouders (51%) vraagt zich af hoe ze de online-veiligheid van hun kind kunnen garanderen.

Prangende vragen rond opgroeien en mediagebruik

n=1020

■ Heel erg sterk ■ Wel eens ■ Niet ■ Helemaal niet

Vraag: Welke vragen heeft u over het opgroeien van uw kind in relatie tot digitale media?

Welke vragen – over opgroeien en mediagebruik – houden ouders het meest bezig?

Wat opvalt, is dat ouders vooral vragen hebben over negatieve onderwerpen: online-veiligheid, begrenzing, tijdsbesteding en ongeschikte inhoud. Met als belangrijkste vraag (bij 51% van de ouders) hoe je de online-veiligheid van je kinderen kunt garanderen. Pas daarna komen positieve onderwerpen als geschikte dingen vinden en hulp bieden.

Verschillen:

- ouders van de jongste kinderen (0-2 jaar) hebben überhaupt nog niet zoveel prangende vragen;
- vooral hoger opgeleide ouders vragen zich af hoe ze het beeldschermgebruik het beste in de hand kunnen houden (7% heel erg sterk, tegenover 2% van de laag opgeleide ouders).

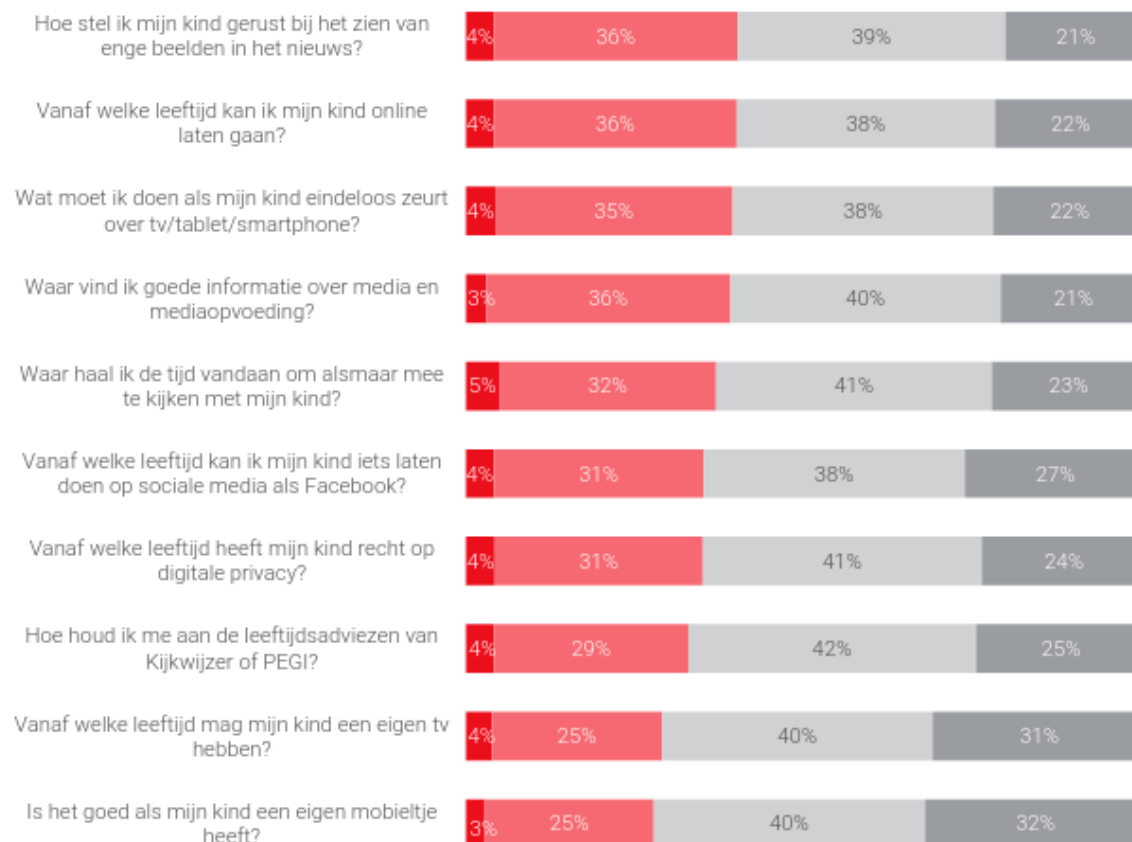
Opvattingen en opvoeden

Al of niet een eigen mobieltje is de minst urgente vraag.

Prangende vragen rond opgroeien en mediagebruik (vervolg)

n=1020

■ Heel erg sterk ■ Wel eens ■ Niet ■ Helemaal niet

Vraag: Welke vragen heeft u over het opgroeien van uw kind in relatie tot digitale media?

De minst urgente vraag, die echter toch wel speelt bij ruim een kwart van de ouders (28%) is of je je kind al dan niet een eigen mobiele telefoon moet geven.

Verschillen per opleidingsniveau:

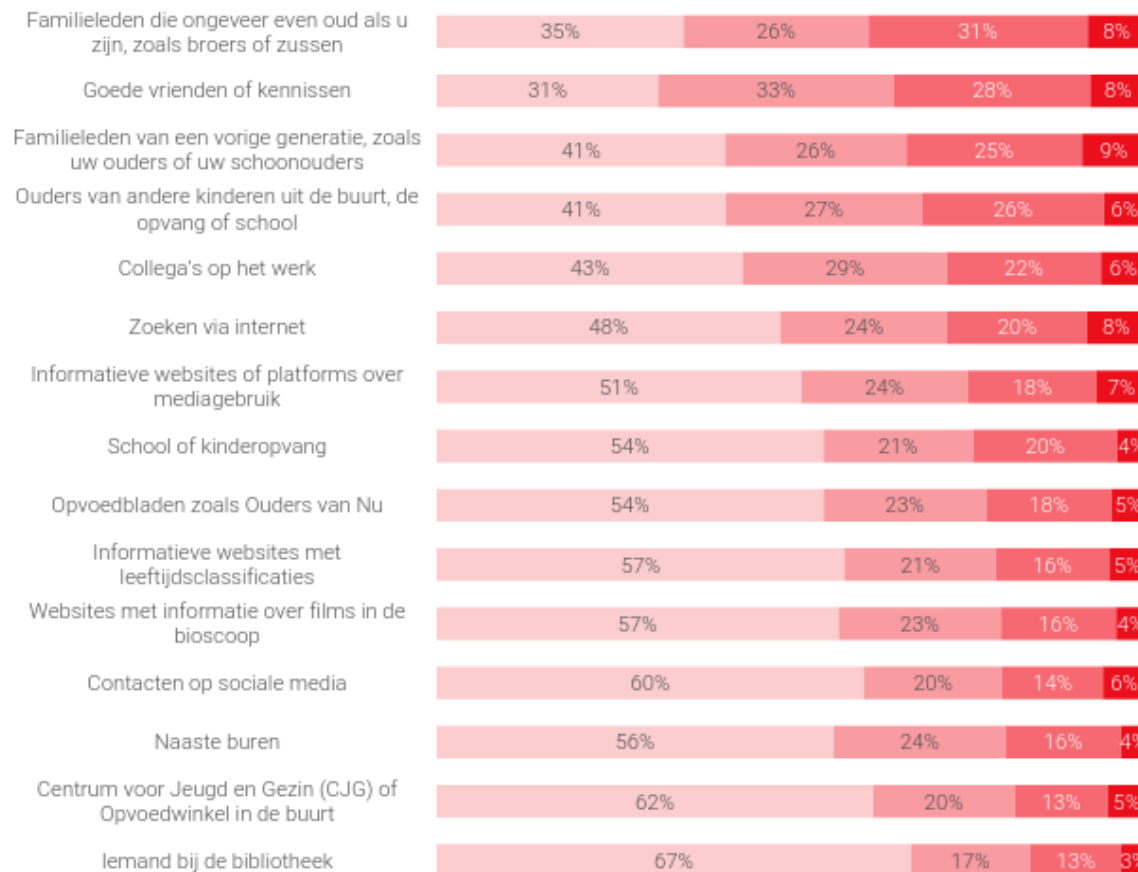
- laag opgeleide ouders maken zich minder zorgen om gezondheidsrisico's bij beeldschermgebruik dan hoger opgeleide ouders (32% vindt het geen issue, tegenover 19% van de hoger opgeleide ouders)
- laag opgeleide ouders maken zich minder druk over de vraag waar ze goede informatie kunnen vinden – over websites, apps en spelletjes – dan hoger opgeleide ouders (30% vindt het geen issue, tegenover 20% van de hoger opgeleide ouders).

Opvattingen en opvoeden

Contact zoeken over mediagebruik: het meest met familieleden van de eigen generatie, het minst met de bibliotheek.

Contact zoeken over opgroeien en mediagebruik
n=1020

■ Nooit ■ Zelden ■ Geregeld ■ (Heel) vaak

Vraag: Hoe vaak zoekt u contact met personen of instanties over het opgroeien van uw kind en het gebruik van media en media-apparaten?

Ouders gaan, als ze vragen hebben over het mediagebruik van hun kinderen, in eerste instantie te rade bij familieleden van hun eigen generatie, zoals broers of zussen (39% geregeld of vaak). Vervolgens bij kennissen en goede vrienden (36%). En daarna bij ouders of schoonouders (34%).

Informatieve websites – zoals Mediaopvoeding.nl – eindigen in de middenmoot, evenals contacten op sociale media (beide: 20% geregeld of vaak).

Al met al lijken ouders van kleine kinderen nog redelijk zelfredzaam, qua mediaopvoeding: bijna de helft (42%) van de ouders heeft zelden of nooit contact met anderen over het mediagebruik van hun kinderen. Bij ouders met kinderen van 0 t/m 2 jaar is dit zelfs meer dan de helft (52%).

In 2016 was de vraagstelling anders, maar ook toen waren vooral goede vrienden en kennissen (34%) en familieleden van dezelfde generatie (26%) degenen waarmee men het

Mediagebruik

Ouders kijken zelf anderhalf uur per dag tv, en gebruiken hun mobiele telefoon meer dan een uur per dag.

mediawijzer.net

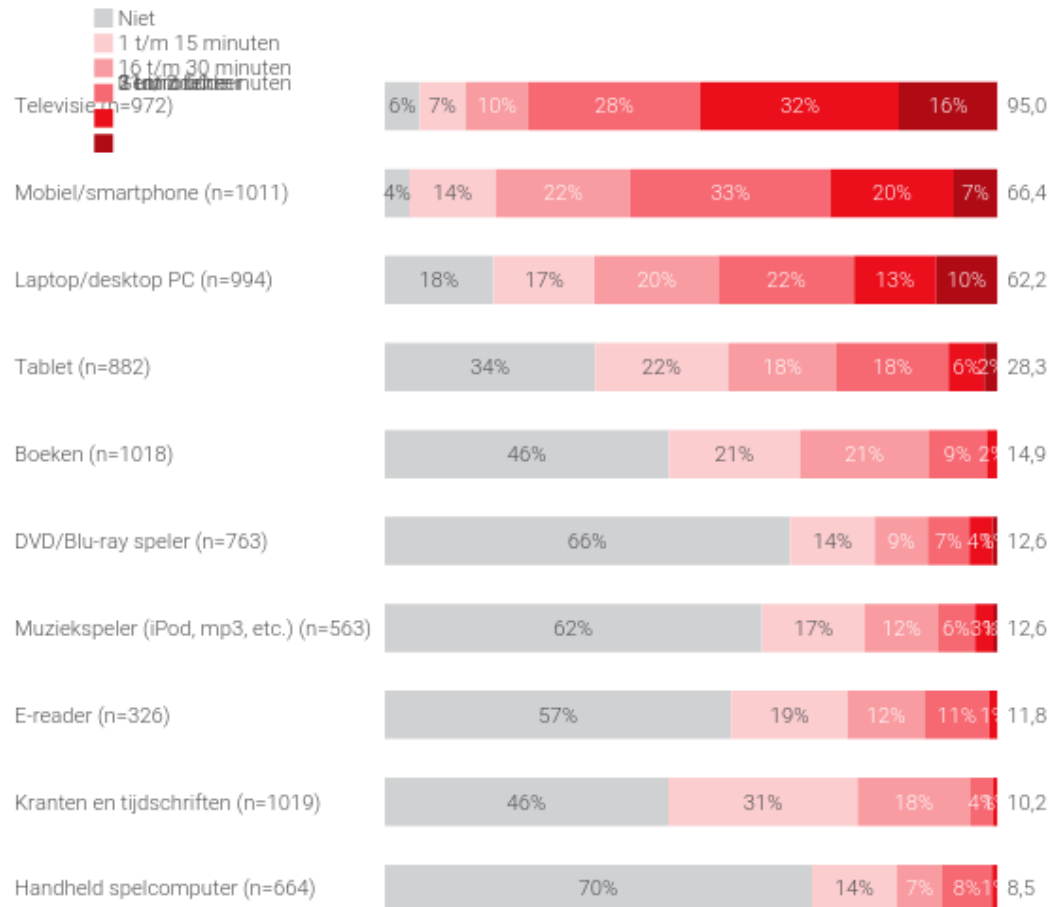
Hoe gaan ouders zélf om met media? We vroegen naar hun mediagebruik buiten werktijd. Het resultaat:

- ruim anderhalf uur per dag tv-kijken (95 minuten)
- ruim een uur per dag mobiele telefonie / smartphone-gebruik (66,4 minuten)
- en ruim een uur per dag computeren, met laptop of PC (62,2 minuten).

Verschillen:

- Ouders van de allerjongsten (0-2) besteden minder tijd aan het lezen van boeken, kranten en tijdschriften dan ouders van oudere kinderen.
- Ouders van 5- en 6-jarigen besteden meer tijd aan hun tablet dan ouders van jongere kinderen.
- Laag opgeleide ouders besteden meer tijd aan beeldschermmedia dan hoger opgeleide ouders. (Het gaat daarbij om: computer, mobiele telefoon/smartphone, en tv-kijken.)

Ouderlijk mediagebruik (buiten werktijd)

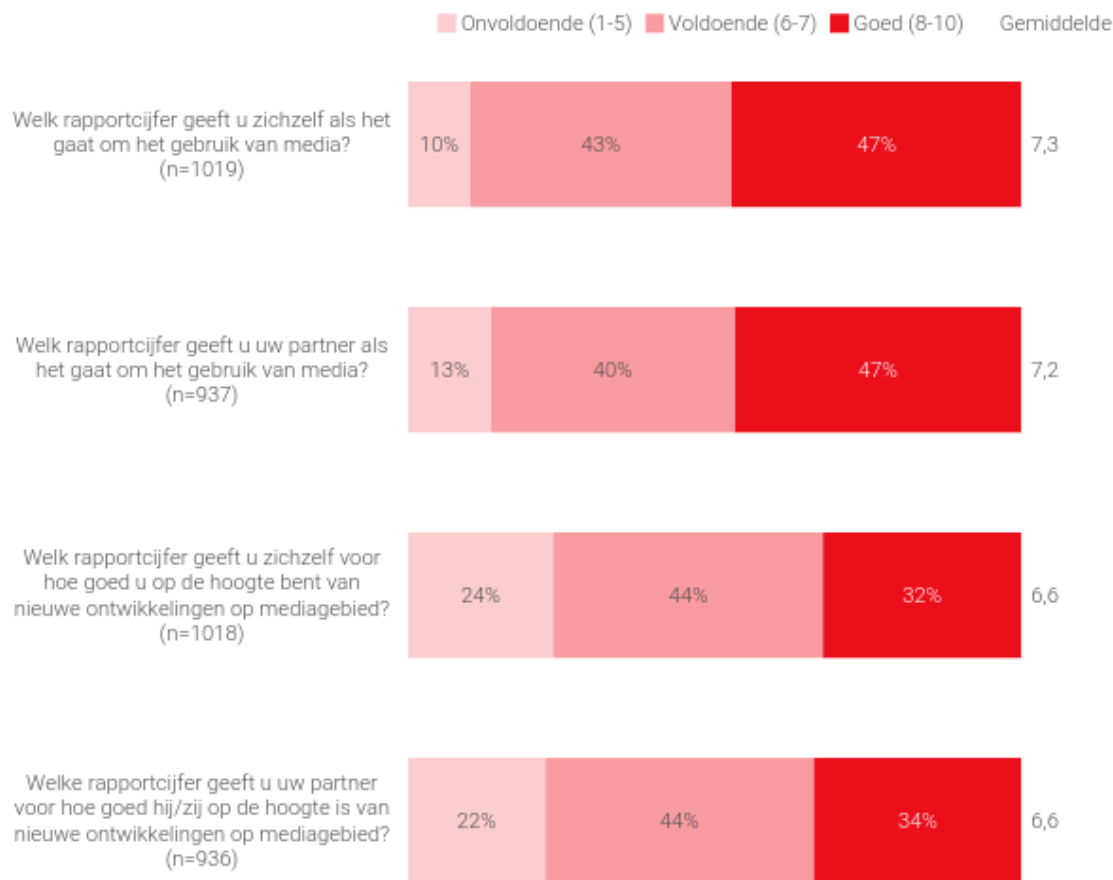

Vraag: Hoeveel tijd brengt u zelf door met media? (Gemiddeld aantal minuten per dag, in uw vrije tijd, dus niet voor uw werk.)

Mediavaardigheid ouders

De meeste ouders (90%) zeggen redelijk tot goed overweg te kunnen met media. Gemiddeld geven ze zichzelf een 7,3.

Kennis en vaardigheden van de ouders zelf – rapportcijfers

Vraag: Welk rapportcijfer geeft u zichzelf en uw partner voor mediavaardigheid, en kennis van nieuwe ontwikkelingen op mediagebied?

De meeste ouders zeggen voldoende (43%) tot goed (47%) overweg te kunnen met digitale media (totaal: 90%).

Het gaat daarbij om vaardigheden als:

- bestanden downloaden
- een filmpje op YouTube uploaden
- een profiel aanmaken op sociale media
- ongewenste websites blokkeren
- software-updates installeren
- parental controls instellen.

Het gemiddelde rapportcijfer bedraagt een 7,3.

Voor kennis over nieuwe ontwikkelingen op mediagebied geven meer ouders zichzelf een onvoldoende, het gemiddelde rapportcijfer is een 6,6.

Verschillen:

- Er zijn nauwelijks verschillen tussen de verschillende soorten ouders, maar laag opgeleide ouders geven hun partner wat vaker een onvoldoende.

mediawijzer.net

4 • Clusters

Media-enthousiaste ouders versus media-sceptische ouders

Media-sceptische ouders stellen hun kinderen minder bloot aan media, maar maken zich ook minder zorgen.

Door middel van een clusteranalyse zijn twee groepen ouders geïdentificeerd: de media-enthousiaste en de media-sceptische ouders. Hier volgen de karakteristieken van beide groepen ouders. Dit is zeker geen complete beschrijving, ze verschillen namelijk op zeer veel punten. Met een aantal opvallende verschillen ontstaat wel een duidelijk beeld.

	Media-enthousiaste ouders	Media-sceptische ouders
Leeftijd kind	Het kind van deze groep is gemiddeld 3,3 jaar en daarmee ouder dan het kind van de media-sceptische ouder. Waarschijnlijk verandert de houding enigszins in de loop van de tijd. Echter, ook binnen de leeftijdsgroepen blijven de verschillen tussen beide groepen ouders bestaan. Er is dus wel degelijk een verschil in basishouding.	Het kind van de groep media-sceptische ouders is gemiddeld 2,0 jaar oud. De leeftijd van het kind zal een aantal uitspraken versterken, maar de basishouding blijft wat sceptischer. Dat blijkt ook uit de aanwezigheid van bepaalde apparaten in het huishouden (dus niet speciaal voor kinderen), zoals een tablet of televisie.
Apparaten in huis	Gemiddeld heeft deze groep 6,3 verschillende soorten media-apparaten in huis. Ze hebben relatief vaak een... • Tablet 86% • Handheld spelcomputer 66% • Televisie 97% • Kindercomputer/tablet 38%	Gemiddeld bezit deze groep 5,9 verschillende media-apparaten. Ze hebben relatief minder vaak een... • Tablet 76% • Handheld spelcomputer 52% • Televisie 92% • Kindercomputer/tablet 22%
Gebruik apparaten door kind	Het kind maakt van alle apparaten vaker gebruik. Enkele voorbeelden: • 29% gebruikt zelden/nooit een tablet • 58% gebruikt zelden/nooit een mobiel/smartphone • 15% kijkt zelden/nooit televisie • 37% kijkt zelden/nooit filmpjes op YouTube Voor gewone (voorlees)boekjes is er geen verschil	Het kind maakt van alle apparaten minder vaak gebruik. Enkele voorbeelden: • 78% gebruikt zelden/nooit een tablet • 88% gebruikt zelden/nooit een mobiel/smartphone • 35% kijkt zelden/nooit televisie • 70% kijkt zelden/nooit filmpjes op YouTube
Leeftijd eerste gebruik	Er is geen significant verschil in het moment waarop de kinderen de apparaten voor het eerst gebruiken (in het geval dat ze er gebruik van maken). Alleen bij gewone (voorlees)boekjes is er een verschil, daarvoor is de gemiddelde leeftijd bij het eerste gebruik 2,3 jaar .	De kinderen van media-sceptische ouders zijn gemiddeld 1,5 jaar oud wanneer ze voor het eerst gewone boekjes lezen, bekijken of er uit voorgelezen worden. Dit is aanzienlijk eerder dan bij de media-enthousiaste ouders.

Media-enthousiaste ouders versus media-sceptische ouders

Media-sceptische ouders stellen hun kinderen minder bloot aan media, maar maken zich ook minder zorgen.

	Media-enthousiaste ouders	Media-sceptische ouders
Activiteiten	De kinderen in deze groep doen vrijwel alle activiteiten met media vaker. Bijvoorbeeld... - Met anderen telefoneren: 49% - Educatieve spelletje/apps op apparaat spelen: 66% - Puzzel/denkspelletjes op apparaat spelen: 59% - Filmpjes op YouTube bekijken: 83% Een uitzondering is (voorlees)boekjes lezen, luisteren of bekijken, wat met 85% niet significant afwijkt.	De kinderen van media-sceptische ouders doen minder vaak activiteiten met media. Bijvoorbeeld... - Met anderen telefoneren: 24% - Educatieve spelletje/apps op apparaat spelen: 29% - Puzzel/denkspelletjes op apparaat spelen: 25% - Filmpjes op YouTube bekijken: 51% Het lezen, luisteren of bekijken van (voorlees)boekjes is met 90% niet significant hoger.
Apps op de tablet	Gemiddeld hebben deze ouders in totaal 17,6 apps op hun tablet staan waarvan 6,0 voor hun kinderen.	Gemiddeld hebben deze ouders 12,3 apps op hun tablet staan waarvan 2,7 voor hun kinderen. Het feit dat ze minder apps voor zichzelf hebben, geeft ook aan dat er verschil in basishouding ten opzichte van media is, los van de leeftijd van het kind.
Uitspraken omgang kinderen met media	Het kind is bij deze groep veel handiger in de omgang met media dan de kinderen van de media-sceptische ouders. Bijvoorbeeld: - Kind kan zelf met een mobiele telefoon bellen: 16% - Kind kan zelf computer/tablet opstarten/afsluiten: 44% - Geen hulp nodig bij nieuwe spelletjes/apps: 27% - Via symbolen zelf de weg vinden in spelletje/app: 53% - Kind kan zelf nieuwe YouTube-filmpjes kiezen: 54%	Media-sceptische ouders geven minder vaak aan dat de uitspraak (helemaal) klopt voor hun kind. Bijvoorbeeld: - Kind kan zelf met een mobiele telefoon bellen: 6% - Kind kan zelf computer/tablet opstarten/afsluiten: 11% - Geen hulp nodig bij nieuwe spelletjes/apps: 8% - Via symbolen zelf de weg vinden in spelletje/app: 19% - Kind kan zelf nieuwe YouTube-filmpjes kiezen: 17%
Uitspraken kind en beeldscherm-media	Deze ouders zijn het vaker eens met de stellingen, ook wanneer het een minder positief effect is. Bijvoorbeeld: - Ik zie dat mijn kind veel van media kan leren: 66% - Ik sta versteld van hoe creatief mijn kind met media is: 65% - Ik voel me weleens schuldig als ik mijn kind voor een scherm zet: 51% - In ons gezin zorgt media voor ontspanning: 57% - Het irriteert mij wel eens dat mijn kind helemaal geobsedeerd is door dat scherm: 50%	Deze ouders zijn het minder vaak (helemaal) eens met de stellingen. Bijvoorbeeld: - Ik zie dat mijn kind veel van media kan leren: 24% - Ik sta versteld van hoe creatief mijn kind met media is: 16% - Ik voel me weleens schuldig als ik mijn kind voor een scherm zet: 12% - In ons gezin zorgt media voor ontspanning: 20% - Het irriteert mij wel eens dat mijn kind helemaal geobsedeerd is door dat scherm: 9%

mediawijzer.net

Media-enthousiaste ouders versus media-sceptische ouders

Media-sceptische ouders stellen hun kinderen minder bloot aan media, maar maken zich ook minder zorgen.

	Media-enthousiaste ouders	Media-sceptische ouders
Uitspraken kind en mediagebruik	• Ondanks de positieve houding over media is 31% het (helemaal) eens met de stelling "Ik maak me wel eens zorgen over het mediagebruik van mijn kind." • Media-enthousiaste ouders vinden opvoeden met media in de loop van de tijd moeilijker worden. In totaal is 16% het (helemaal) oneens met de stelling "Hoe ouder mijn kind, hoe lastiger het opvoeden met media wordt."	• Media-sceptische ouders zijn wat zorgelozer; 12% is het (helemaal) eens met de stelling "Ik maak me wel eens zorgen over het mediagebruik van mijn kind." • De media-sceptische ouders vinden minder vaak dat opvoeden met media in de loop van de tijd moeilijker wordt: 43% is het (helemaal) oneens met "Hoe ouder mijn kind, hoe lastiger het opvoeden met media wordt."
Onderwerpen moeite mee	De media-enthousiaste ouders hebben met meer onderwerpen moeite dan de andere groep. Bijvoorbeeld: • Via media ongeschikte dingen tegenkomen: 26% • Zich vervelen en niets anders meer willen doen dan media: 25%	De media-sceptische ouders lopen hier minder vaak tegenaan: • Via media ongeschikte dingen tegenkomen: 7% • Zich vervelen en niets anders meer willen doen dan media: 7%
Behoefte aan handvat	Deze groep wijst een handvat over mediaopvoeding minder vaak af: slechts 18% heeft hier geen behoefte aan.	Media-sceptische ouders hebben relatief vaak (helemaal) geen behoefte aan een handvat over mediaopvoeding: 43%
Contact over opgroeien en gebruik media	Ook is de groep die zelden of nooit contact heeft met anderen over opgroeien en mediagebruik kleiner bij de media-enthousiaste ouders: 40%	De meerderheid van de media-sceptische ouders heeft zelden of nooit contact met mensen/instanties over opgroeien en gebruik van media: 56% .
Duur eigen mediagebruik	Deze groep maakt niet alleen langer gebruik van de tablet, maar ook van tijdschriften en kranten. • Tablet: 29,5 minuten (versus 21,5 bij sceptische groep) • Tijdschriften/kranten: 10,8 minuten (versus 7,2 bij sceptici)	Deze groep besteedt gemiddeld meer tijd per dag aan de computer en iets meer tijd aan boeken. • Laptop/notebook/vaste computer: 81,2 minuten (versus 58,8 minuten door media-enthousiaste ouders) • Gewone boeken: 16,8 minuten (versus 14,6)
Eigen mediavaardigheid	Er is geen significant verschil in hoe beide groepen ouders hun eigen mediavaardigheid beoordelen. Media-enthousiaste ouders geven zichzelf een 7,3 ; in totaal geeft 46% zichzelf een 8 of hoger.	Media-sceptische ouders beoordelen hun eigen mediavaardigheid met een gemiddelde van 7,5 . In totaal geeft 57% zichzelf een 8 of hoger.

mediawijzer.net

Media-enthousiaste ouders versus media-sceptische ouders

Media-sceptische ouders stellen hun kinderen minder bloot aan media, maar maken zich ook minder zorgen.

Profiel

De media-enthousiaste en media-sceptische ouders verschillen niet veel van elkaar als het om profiel gaat.

- Onder de media-sceptische ouders zijn er iets meer met een modaal inkomen (29% versus 20% onder media-enthousiaste ouders), maar bij beneden- en bovenmodaal is dit verschil er niet.
- Media-enthousiaste en media-sceptische ouders verschillen niet significant naar opleidingsniveau.
- Wat betreft herkomst is er alleen verschil bij migranten uit westerse landen (die zijn iets vaker media-enthousiast).
- Wel hebben media-sceptische ouders vaker slechts één kind (53%, terwijl dat bij media-enthousiaste ouders 34% is).

Bloemlezing stellingen

Nu volgen enkele stellingen waarvoor het interessant is om te kijken of media-enthousiaste ouders (hierna meo) en media-sceptische ouders (mso) hierop wel of niet verschillen, omdat deze gaan over de houding ten opzichte van opvoeden.

- Mijn kind begrijpt dat je niet overal op mag klikken, bijvoorbeeld op een site als YouTube – Klopt helemaal niet: meo 21%, mso 64%.
- Slim zijn met media is onmisbaar voor de toekomst van mijn kind – Helemaal eens: meo 26%, mso 5%.

- Ik weet wat mijn kind op het scherm doet – Helemaal eens: meo 25%, mso 31%.
- Ik maak me wel eens zorgen over het mediagebruik van mijn kind – Helemaal eens + eens: meo 31%, mso 12%.
- Hoe kan ik het gebruik van beeldschermmedia door mijn kind het beste in de hand houden? – Speelt wel eens of heel erg sterk: meo 51%, mso 32%.
- Hoe garandeer ik de veiligheid van mijn kind online? – Speelt wel eens of heel erg sterk: meo 53%, mso 39%.

Verder zijn er de keuzes of handelingen in de opvoeding van kinderen die ouders moeilijk kunnen vinden. Opvallend is dat veel media-sceptische ouders deze niet van toepassing vinden. Dit duidt er op dat een deel van de ouders zich minder zorgen maken door hun kinderen minder met media bezig laten zijn.

- Ingrijpen als er iets niet goed gaat – Moeilijk of heel erg moeilijk : meo 3%, mso 8% / Niet van toepassing: meo 12%, mso 37%.
- Achteraf controleren wat mijn kind op een apparaat heeft gedaan – Moeilijk of heel erg moeilijk : meo 7%, mso 9% / Niet van toepassing: meo 24%, mso 51%.
- Mijn kind laten stoppen als ik vind dat hij of zij lang genoeg op de computer, tablet of smartphone heeft gezeten – Moeilijk of heel erg moeilijk : meo 11%, mso 12% / Niet van toepassing: meo 10%, mso 31%.

Herkomst: bezit en gebruik media

Kinderen van ouders met een migrantenachtergrond hebben vaker een spelcomputer en maken meer gebruik van de smartphone (dit hoeft niet een eigen smartphone te zijn).

Opleidingsniveau van de ouders bepaalt vaker dan een migratieachtergrond* het bezit en gebruik van media en de houding die zij hebben ten aanzien van de opvoeding op dit gebied. Toch zijn er enkele verschillen. De opvallendste significante verschillen staan hier weergegeven.

De kinderen hebben vaker een spelcomputer, wat wellicht verklaart waarom ze meer avonturen- en actiespelletjes spelen. Een aantal activiteiten doen ze vaker, boekjes lezen minder, maar voor verdere activiteiten (die hier niet zijn weergegeven) is er geen significant verschil.

			Autochtoon	Niet-westerse allochtoon
Bezit	Spelcomputer (Handheld) (DS, Wii, Xbox, etc.)	Wel in huis	61%	78%
	DVD- of Blu-ray speler	Wel in huis	76%	62%
Gebruiks-frequentie	Tablet (bijvoorbeeld een iPad, Samsung)	(Heel) vaak	24%	35%
	Mobiele telefoon / smartphone	(Heel) vaak	10%	24%
	Speelgoed dat verbinding kan maken met internet	(Heel) vaak	3%	8%
	Gewone (voorlees)boekjes	(Heel) vaak	56%	38%
Minuten per dag gebruik	Mobiele telefoon / smartphone	Gemiddeld	23,1	45,3
In slaapkamer	Tablet (bijvoorbeeld een iPad, Samsung)	Aanwezig op slaapkamer	9%	20%
	Mobiele telefoon / smartphone	Aanwezig op slaapkamer	6%	17%
	Gewone (voorlees)boekjes	Aanwezig op slaapkamer	86%	62%
	Aantal media in slaapkamer	Geen	12%	27%
		1	41%	24%
		2	28%	20%
		3 of meer	19%	30%
Activiteiten	Beeldcontact met anderen hebben (Skype, Facetime, videobellen)	Doet dit wel	33%	49%
	Chatten (bijvoorbeeld via een web applicatie)	Doet dit wel	15%	28%
	Op sociale media zijn (Twitter, Facebook of Instagram)	Doet dit wel	13%	28%
	Avonturenspelletjes op een apparaat spelen	Doet dit wel	39%	50%
	Schiet-, vecht- of actie-spelletjes op een apparaat spelen	Doet dit wel	18%	30%
	Gewone (voorlees)boekjes lezen, luisteren of bekijken	Doet dit wel	90%	78%
Aantal apps op tablet	Aandeel apps speciaal voor kind op tablet	10% of minder	7%	17%

* Het opleidingsniveau verschilt niet naar herkomst.

mediawijzer.net

Herkomst: bezit en gebruik media

Ouders met een migrantenachtergrond hebben vaker behoefte aan ondersteuning op het gebied van opvoeden en media.

Ouders met een migrantenachtergrond hebben meer vragen die spelen over de opvoeding en ze hebben ook vaker contact met anderen (zowel bekenden als instanties) over opvoeden en mediagebruik.

Kinderen van ouders met een migrantenachtergrond maken vaker gebruik van beeldbellen en social media (zie vorige sheet). Zij hebben vaker familie in het buitenland, want zoals hier blijkt geven relatief veel ouders aan dat media contact met bijvoorbeeld opa en

Uitspraken mediagebruik kind, % Helemaal eens		Niet-westerse allochtoon
Ik heb een momentje rust als mijn kind bezig is met media	9%	17%
Ik voel me weleens schuldig als ik mijn kind voor een scherm zet, als momentje voor mezelf	11%	18%
Tijdens het avondeten gaan bij ons alle schermen uit	42%	23%
Dankzij media als Skype en Whatsapp heeft mijn kind meer contact met bijvoorbeeld opa en oma	9%	19%
Media zijn handig als beloning, bijvoorbeeld als ik wil dat mijn kind zijn/haar bord leeg eet	5%	10%

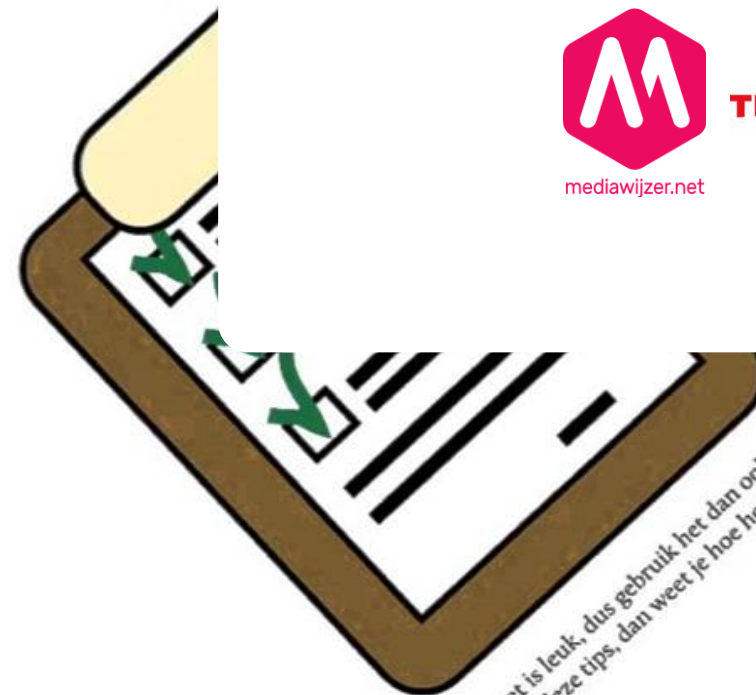
Vragen die spelen, % Heel erg sterk		Autochtoon	Niet-westerse allochtoon
Vanaf welke leeftijd kan ik mijn kind online laten gaan?			
		3%	7%
Hoe kan ik bepalen of een website, app of spelletje goed is voor mijn kind?			
		2%	8%
Hoe weet ik welke websites een ongeschikte inhoud voor mijn kind hebben?			
		2%	11%
Hoe kan ik het gebruik van beeldscherm media door mijn kind het beste in de hand houden?			
		4%	10%
Hoe garandeer ik de veiligheid van mijn kind online?			
		6%	13%
Vanaf welke leeftijd mag mijn kind een eigen televisietoestel hebben?			
		2%	6%
Is het goed als mijn kind een eigen mobieltje heeft?			
		2%	7%
Hoe zorg ik er voor dat mijn kind geen programma's op televisie ziet waar hij of zij nog te jong voor is?			
		3%	8%
Welke gezondheidsrisico's loopt mijn kind als hij of zij veel met schermen bezig is?			
		3%	12%
Waar haal ik de tijd vandaan om mee te kijken met mijn kind en op de hoogte te blijven van wat hij of zij op een scherm doet?			
		3%	9%
Waar vind ik informatie over geschikte websites, apps en spelletjes voor mijn kind?			
		3%	9%
Hoe kan ervoor zorgen dat mijn kind andere dingen leuker vindt dan een scherm?			
		4%	9%

In welke mate behoefte aan handvat		Autochtoon	Niet-westerse allochtoon
Helemaal niet			
		21%	21%
Niet			
		33%	22%
Wel eens			
		42%	47%
Heel erg sterk			
		3%	10%
Contact met anderen			
Nooit/zelden		46%	27%
Geregeld/vaak bekenden		15%	17%
Geregeld/vaak instanties		3%	4%
Geregeld/vaak bekenden en instanties		35%	53%

mediawijzer.net

THE CHOICE
marktonderzoek & advies

Contact

The Choice

Sumatrakade 1299
1019 RM Amsterdam
T 020 5210660
E info@thechoice.nl
www.thechoice.nl

Mediawijzer.net

E info@mediawijzer.net
www.mediawijzer.net
www.mediawijsheid.nl

